

Aika

10.02.2025 klo 10:00 -

Paikka

Siikasali, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Poratie 5 A, Oulu

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
2	Työjärjestyksen hyväksyminen	6
3	Pöytäkirjantarkastajien valinta	7
4	Edunvalvonta-asiat	8
5	Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja kaava-asiakirjat, ehdotusvaiheen vastineet ja uuden ehdotusvaiheen kaava-asiakirjat	9
6	Pohjois-Pohjanmaan skenaariotyö	43
7	Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi)	45
8	Lausuntopyyntö työryhmämietinnöstä hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamiseksi	47
9	Pohjois-Pohjanmaan liiton toimintamalli CPMR:ssä	49
10	Hankintapäätös, Rysän rakentaminen ja smolttien rysäpyynti Livojoella 2025 ja 2026	52
11	Elävien merilohien ja -taimenien pyydystäminen ja ylisiirto lijoella vuonna 2025	54
12	Muutos maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanossa, Pohjois-Pohjanmaan liitto	56

13	Muutos maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanossa, STTK:n edustajat	57
14	Muutos maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanossa, SAK:n varaedustaja	58
15	Tiedoksiantoasiat	59
16	Viranhaltijapäätökset ajalta 11.12.2024-3.2.2025	60
17	Toimiston antamat lausunnot 11.12.2024-3.2.2025	62
18	Kokouksen päättäminen	65

Osallistujat

Läsnä

Nikula Lauri	puheenjohtaja
Aalto Esa	varapuheenjohtaja
Hanhikorpi Tiina	jäsen
Heikkilä Miika	jäsen
Kailo Kaarina	jäsen
Korkeakoski Mikko	jäsen
Kovaniemi Senja	jäsen
Männikkö Jari	jäsen
Nurro Sari	jäsen
Pylväs Juha	jäsen
Simula Jenna	jäsen
Suviaro Marjut	jäsen
Tuomela Johannes	jäsen

Muu läsnäolo

Rajala Lyly	maakuntavaltuuston pj.
Jussinniemi Jouni	maakuntavaltuuston 1. vpj.
Haapaniemi Jarmo	maakuntavaltuuston 2. vpj.
Okkonen Tuomas	maakuntavaltuuston 3. vpj.
Heikkilä Matti	maakunnan yhteistyöryhmän pj.
Turunen Martti	maakunnan yhteistyöryhmän vpj.
Rämet Jussi	maakuntajohtaja

Saranpää Toni

hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä

Erkkilä Markus

suunnittelujohtaja

Rajala Tiina

kehitysjohtaja

Hankivaara Arja

viestintä- ja hallintopäällikkö

1

Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Mkh 10.02.2025

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 118 § mukaisesti avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat, sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 110 § mukaisesti kokouskutsu ja esityslista on lähetettävä vähintään viittä päivää ennen kokousta, elleivät erityiset syyt ole esteenä. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään sähköpostitse jäsenille, varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Maakuntahallituksen kokouskutsut lähetetään tiedoksi myös maakuntahallituksen varajäsenille ja jäsenkunnille.

Kuntalain 103 § mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Maakuntajohtajan esitys

Suoritetaan kokouksen avaus, todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

2

Työjärjestyksen hyväksyminen

Mkh 10.02.2025

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 120 § mukaisesti asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Maakuntajohtajan esitys

Hyväksytään ennalta lähetetty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

3

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Mkh 10.02.2025

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 130 § mukaisesti pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa pöytäkirjanpitäjä toimitelimen puheenjohtajan johdolla. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua toimitelimen jäsentä, jollei toimitelin ole muuta päättänyt.

Maakuntajohtajan esitys

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös

4

Edunvalvonta-asiat

Mkh 10.02.2025

Selostus asiasta

- Pohjois-Pohjanmaan kuntajohtajien kokous 21.-22.1.2025
- Oulun vaalipiirin kansanedustajatapaaminen 24.2.2025
- Hallituksen puoliväliriihi 22.-24.2.2025
 - o Pohjoisen Suomen ohjelman toimeenpano

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään asiat tiedoksi.

Päätös

5

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, ehdotusvaiheen vastineet ja uuden ehdotusvaiheen kaava-asiakirjat

Mkh 11.10.2021 § 129

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistamisen ja päivittämisen tarvetta aiheuttavat useat kansainväliset, valtakunnalliset ja maakunnalliset strategiat ja poliittiset linjaukset sekä lainsäädännön muutokset. Ilmastonmuutos on vahvana teemana kaikessa valtakunnallisessa päätöksenteossa, ja ilmastonmuutoksen hillintä edellyttää uusiutuvien energiamuotojen käyttöön ottamista. Myös valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on uudistettu. Monien merkittävien hankkeiden, kuten liikenne-, infrastruktuuri- sekä muiden suurhankkeiden toteuttamisen edellytyksenä on ajan tasalla oleva maakuntakaava.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen on ohjelmoitu toteutettavaksi vuosina 2021-2023. Pohjois-Pohjanmaa on mukana energiamurroksessa, joka edellyttää uusia energian tuottamisen, varastoinnin ja siirron ratkaisuja. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen kannalta energia on keskeinen alueidenkäytöllinen kysymys, johon sisältyy sekä energian tuotantoon että kulutukseen liittyvä alueidenkäytön yleispiirteinen ohjaus. Ilmastomaakuntakaava käsittelee koko maakunnan alueidenkäyttöä ja sen suunnitellut pääteemat ovat:

Aluerakenne ja saavutettavuus (kansallinen alueidenkäytön kehityskuvatyo ja aluerakennetyo)

- Liikennejärjestelmä ja logistiikka-alueet (LJ-työ, infrahankkeet, edunvalvonta, Oulun seudun Kehityskuva 2030+)
- Energiantuotanto, varastointi ja siirto (TUULI-hanke ja erillisselvitys)
- Viherrakenne ja ekosysteemipalveluiden tarkastelu (TUULI-hanke)
- Energiamurroksen vaikutukset maankäytön suunnitteluun ja ilmastovaikutusten arviointi (Pohjois-Pohjanmaan energiamurros ja ilmastovaikutusten arviointi maakuntakaavassa on maakuntaohjelman 2022-2025 Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa -teeman kärkihanke)

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 62 § mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään

(osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

MRL:n 63 § mukaisesti laaditussa Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) esitetään suunnitelma kaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä vaikutusten arvioinnista. Lisäksi esitetään tietoja maakuntakaavan lähtökohdista, tavoitteista, laadittavista selvityksistä ja aikataulusta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on esityslistan liiteaineistona. Suunnitelmaa päivitetään kaavoituksen edetessä siten, että se on jatkuvasti ajan tasalla, ja asiakirjan ajantasaisuudesta voi myös antaa palautetta.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan vireilletulosta kuulutetaan ja OAS asetetaan julkisesti nähtäville ja siitä pyydetään osallisten lausunnot ja mielipiteet.

(Valmistelijat: suunnittelujohtaja Ilpo Tapaninen p. 050 301 7546 ja kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. käynnistää Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatimisen ja kuuluttaa kaavan vireilletulosta
2. asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville
3. pyytää lausunnot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta
4. valtuuttaa liiton toimiston tekemään asiakirjaan mahdollisia teknisiä korjauksia.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan esityksen mukaisesti.

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 22.10.-3.12.2021. Palautetta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin yhteensä 31 kappaletta, näistä kahdeksan jäsenkunnilta. Naapurimaakuntaliitoilta saatiin kolme lausuntoa ja muita pyydettyjä lausuntoja kirjattiin yhteensä 14 kappaletta. Kuulemisaikana saatiin kolme kuntalais- ja kansalaismielipidettä, ja samoin kolme muuta osallispalautetta yhdistyksiltä ja yhteisöiltä. Mielipiteitä jättäneiden yksityishenkilöiden nimet on henkilötietolain nojalla poistettu vastineraportin julkisesta versiosta.

Päästöttömän ja uusiutuvan energiantuotannon edellytykset maakunnassa sekä sähköenergian siirto ja varastointi nousivat tärkeimmäksi palautteiden kohteeksi. Hajautetun ja keskitetyn aurinkoenergian potentiaalin selvittämistä esitetään mukaan otettavaksi koko maakunnan osalta. Esille nostettiin myös maakunnalliset mittakaavan biokaasun tuotantolaitokset sekä vihreän vedyn tuotanto ja vedyn siirtoverkoston potentiaalin selvittäminen maakunnallisella tasolla. Sähkönsiirto eli uudet alueverkon voimalinjat ja kantaverkon laajentuminen herättävät huolta palautteen antajissa samoin kuin tuulivoiman voimakkaan lisääntymisen vaikutus luonnon monimuotoisuuden ja hiilinielujen vähenemiseen. Teollisen tuulivoiman sijainti suhteessa asutukseen ja erämaiseen luontoon nosti esille odotetusti keskenään täysin vastakkaisia kannanottoja, tuulivoimaa pitäisi tuoda sekä lähemmäksi että kauemmaksi asutuksesta. Ilmastovaikutusten arviointia ja viherrakenteen käsittelyä maakuntakaavassa pyydettiin tarkentamaan. Osassa palautteesta viherrakenteen käsittelyä haluttiin laventaa mm. metsätalousvaikutusten arvioinnin suuntaan, ja osassa supistaa siten, ettei metsiä käsitellä osana viherrakennetta. Suojelualueiden merkintätapa ja sen oikeusvaikutteisuus maakuntakaavassa herätti myös kannanottoja. Pohjois-Pohjanmaalla näihin teemoihin keskitytään käynnissä olevassa TUULI-hankkeessa ja käynnistyvässä EMMI-hankkeessa (Energiamurros ja maankäytön ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaalla).

Liikennejärjestelmän osalta nostettiin esille valtakunnallisten ja eurooppalaisten ydinverkkojen merkitys, maakuntakaavassa nyt olevien ohitustievarausten tarkastelutarve sekä kävelyn ja pyöräilyn ylikunnalliset reitit. Liikennejärjestelmää tarkastellaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa sekä jatkuvassa liikennejärjestelmätyössä että kaavaprosessin aikana.

Valtaosa palautteen antajista koki maakuntakaavan tavoitteet ja kaavassa käsiteltävät sisältökokonaisuudet hyvin perustelluiksi ja tarpeellisiksi, toki vastakkaistakin palautetta saatiin. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan teemoja pidettiin yleisesti ajankohtaisina, samoin kiitosta saa ilmastovaikutusten arviointiin paneutuminen maakunnan tasolla.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute ohjaa vaihemaakuntakaavatyötä, ja asiakirjaa päivitetään tarvittaessa kaavaprosessin aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautekooste,

joka sisältää maakunnan liiton toimiston suunnittelu- ja osaaminen -vastuualueen laatimat vastineet on asiakohdan liitteenä. Hyväksytty vastineraportti toimitetaan tiedoksi palautteen antajille.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annetut vastineet vaihemaaakuntakaavan jatkovalmistelun pohjaksi.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan esityksen mukaisesti.

Mkh 23.05.2022 § 75

Asian esittely

Maakuntahallitus kävi kokouksessaan 25.4.2022 (§ 56) lähetekeskustelun käynnissä olevan TUULI-hankkeen (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla) sijainninhajausmallista ja alustavista tavoitteista energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan jatkovalmisteluun. Valmistelutyötä on jatkettu tältä pohjalta. Maakuntahallitus on käsitellyt TUULI-hankkeessa valmistuneita selvityksiä 20.12.2021 (työpaketit 3a, 3b, 3c ja 4). Hankkeen visiotyö (työpaketti 1) valmistuu syksyllä 2022. TUULI-hankkeen alkuvaiheessa sisältöä esiteltiin maakuntahallitukselle 17.2.2020 otsikolla Kestävän tuulivoiman edistäminen, ja maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puolsi hankehakemuksen EAKR-rahoitusta 3.6.2020. TUULI-hankkeessa on tehty aktiivista sidosryhmä- ja kuntayhteistyötä. Monisyisen kaavaprosessia edeltävän ja vaihemaaakuntakaavan aikana käytävän osallistamisen kautta maakunnan jäsenkunnilla ja eri toimijoilla on mahdollista sitoutua yhteisiin periaatteisiin ja tuulivoimarakentamista ohjaaviin suunnittelumääräyksiin.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL) määritellään maakunnan liittoa sitovat maakunnan suunnittelun periaatteet. Maakuntakaava ohjaa yleispiirteisenä alueiden käyttöä koskevana suunnitelmana kuntatason yleiskaavalla ja asemakaavalla tapahtuvaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua (MRL 32 § mom. 1). Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin (MRL 9 §). Selvitystarve määritellään

kaavaprosessin aikana lain mukaisten maakuntakaavan sisältövaatimusten perusteella (MRL 28 §). Maakuntakaavatasolla on kyse pitkän tähtäimen suunnittelusta, jota täsmennetään yksityiskohtaisessa suunnittelussa tehtävillä selvityksillä. Maakuntakaava ei ole suoraan rakentamista ohjaava kaava eikä tuulivoimalle soveltuvia sijainteja osoittava erityisominaisuusmerkintä suoraan rajoita muita toimintoja.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tärkein taustaselvitys on käynnissä oleva TUULI-hanke, jossa tuotetaan uutta tietoa Pohjois-Pohjanmaan alueen soveltuvuudesta tuulivoimatuotantoon ja etsitään ratkaisuja toimialan ympäristökysymysten ratkaisemiseen. Tavoitteena on luoda edellytyksiä tuulivoima-alan kehittymiselle ja siten päästöttömän sähköntuotannon lisäämiselle Pohjois-Pohjanmaan alueella kestävä kehityksen eri näkökulmat huomioon ottaen. Hankkeen tuloksena voidaan esittää Pohjois-Pohjanmaan tuulivoimapotentiaali sekä maakunnallinen näkemys tuulivoimarakentamiseen parhaiten soveltuvista alueista. Sähkönsiirtoa on tarkasteltu omana kokonaisuutenaan (työpaketti 4). TUULI-hankkeen sijainninhjausmallissa (työpaketti 2) on tunnistettu tuulivoimarakentamiseen soveltuvia alueita ja määritelty alueita, jotka ovat mahdollisia tulevaisuuden tuulivoima-alueita. Menetelminä on käytetty paikkatietoanalyysiä, jossa on suljettu suoja-/puskurivyöhykeanalyysillä pois tuulivoimatuotantoon soveltumattomat alueet, joilla on selkeitä sijoittumisen esteitä. Poissulkevan analyysin jälkeen jäljelle jääneet alueet ovat edenneet jatkotarkasteluun. Alueita ja mahdollisesti toteutuvan tuulivoimarakentamisen vaikutuksia on tarkasteltu huomioiden ympäristölliset, sosiaaliset ja teknistaloudelliset näkökulmat. Näitä ovat mm. puolustusvoimien toimintaan liittyvät vaikutukset, kuntien ja kaupunkien antama palaute alueista, paliskuntien sidosryhmäkuulemisessa saadut kommentit poronhoidon kannalta tärkeistä alueista sekä sähkönsiirtoverkkoon ja -kapasiteettiin, maaperään ja tieverkkoon liittyvät ominaisuudet. Sijainninhjausmallin tavoitteena on kartoittaa uusia tuulivoima-alueita, joten esille nousseista alueista rajattiin pois ne alueet, joille on toteutettu tuulivoimapuisto. Lisäksi pois rajattiin ne alueet, joille on laadittu tuulivoimayleiskaava tai joille voimalat ovat jo saaneet rakennusluvut. Nämä alueet esitetään vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheessa laadittavalla tuulivoima- ja sähkönsiirtokokonaisuutta esittävällä teemakartalla.

TUULI-hankkeen aikana on toteutettu kattavat vuorovaikutusmenettelyt, ja eri sidosryhmien näkemykset on huomioitu lopputuloksessa. Hankkeen aikana käydyt menettelyt eivät kuitenkaan korvaa maakuntakaavaprosessin aikana toteutettavaa vuorovaikutusta. Maakuntakaavoituksen jälkeen alueiden lopullinen toteutus ratkaistaan kuntakaavoituksessa ja YVA-menettelyissä. Myös hankesuunnitteluvaiheessa on tärkeää kiinnittää huomioita kattavaan vuorovaikutukseen. Paikallistasolla on tärkeä huolehtia siitä, että myös tuulivoimarakentamiselta vapaita alueita jää riittävästi. Alueita tarvitaan myös muulle maankäytölle ja esimerkiksi virkistyskäyttöön. Se, ettei alueita osoiteta liiallisesti samalle maankäyttömuodolle, parantaa myös alueiden muuntojoustavuutta eli kykyä reagoida ympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Tuulivoimarakentamisessa on hyvä tavoitella valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden

mukaisesti keskitettyjä usean voimalan yksiköitä. Tulevaisuudessa vetytalous voi entisestään lisätä tarvetta tuulivoimarakentamiselle. Myös maailmanpoliittisesta tilanteesta aiheutuvat huoltovarmuustavoitteet lisäävät tarvetta toteuttaa uusiutuvaa kotimaista energiaa hajautetusti. Sähkönsiirto on yksi keskeinen alueiden toteuttamiseen vaikuttava tekijä. Tämänhetkinen sähkönsiirron kapasiteetti vaihtelee maakunnan eri osissa, ja sähkönsiirtoverkkoa olisi tärkeä saada lähitulevaisuudessa vahvistettua kapasiteetiltaan heikoilla alueilla.

TUULI-hankkeen selvitysten ja sijainninhjausmallin tulokset ovat maakuntakaavakartalla ja muissa kaava-asiakirjoissa esitettävän tuulivoimaohjauksen lähtökohtina. Sijainninhjausmallissa on tunnistettu merkittävä määrä potentiaalisia uusia tuulivoima-alueita Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueelta. Selvitystyö toimii yhdessä muiden TUULI-hankkeen työpakettien kanssa maakuntakaavan taustaselvityksenä. Alueiden osoittaminen ja rajaukset tarkentuvat maakuntakaavaprosessissa. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnokseen poimitaan sijainninhjausmallin ja jatkoarvioinnin mukaan toteutumiskelpoisimpia alueita. Maakuntakaava-aineistossa juridista painoarvoa omaavat ratkaisut esitetään kaavakartalla, kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä (MRL 29 §). Tätä oikeusvaikutteista kaava-aineistoa taustoittaa selostus, jossa esitetään kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään (MRA 9 § ja 10 §). Kaava-aineistoa voidaan lisäksi havainnollistaa selostuksen liitteeksi tulevilla teemakartoilla. Tulevassa Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineistossa esitetään tuulivoiman ja sähkönsiirron kokonaisuus erillisellä teemakartalla.

Maakuntakaavassa esitettävien merkitykseltään seudullisten tuulivoima-alueiden rajausta on luonteeltaan osa-alueen erityisominaisuutta kuvaava merkintä. Erityisominaisuuksia osoittavat merkinnät voivat olla päällekkäisiä muiden kaavamerkintöjen kanssa, jolloin maankäytön eri toiminnot limittyvät toisiinsa. Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisissa ensimmäisessä ja kolmannessa vaihemaakuntakaavassa on käytetty merkintöjä tv-1 (maatuulivoima) ja tv-2 (merituulivoima). Maakuntakaavamääräyksissä on lisäksi annettu kaikkea maakunnassa tapahtuvaa tuulivoimasuunnittelua ohjaavia yleisiä suunnittelumääräyksiä tuulivoimaloiden rakentamisesta. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa kaavakartalle tuodaan uusi merkintä tv-3, jolla esitetään tietyin reunaehdoin mahdolliset seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet. Myös tuulivoimaloiden yleistä suunnittelumääräystä täydennetään tarvittaessa. Vaihemaakuntakaavan valmisteluaineisto käsitellään maakuntahallituksen 21.6.2022 kokouksessa, maakuntavaltuustolle energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kokonaisuutta esitellään 13.6.2022 kokouksen yhteydessä. Vaihemaakuntakaava etenee ehdotusvaiheeseen loppuvuodesta 2022, jolloin laaditaan maisemaselvitys, maakotkan elinympäristömalliselvitys ja liikennöitävyys-/erikoiskuljetus selvitys sekä arvioidaan tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ohjausvaikutus ja periaatteet esitellään

maakuntahallituksen kokouksessa. Esityslistan liitteenä ovat TUULI-hankkeen sijainninhjausmallin raportti, kohdekuvausesimerkkejä ja sijainninhjausmallin karttaesitykset. Merituulivoiman osalta aineisto tarkentuu valmisteluvaiheen kuulemiseen.

(Valmistelijat: suunnittelujohtaja Markus Erkkilä p. 040 685 4045, ympäristöpäällikkö Erika Kylmänen p. 040 685 4041 ja kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

- 1) Maakuntahallitus päättää hyväksyä esitetyt periaatteet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan valmisteluvaiheen jatkovalmistelun pohjaksi.
- 2) Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

Maakuntahallitus

- 1) hyväksyi esitetyt periaatteet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan valmisteluvaiheen jatkovalmistelun pohjaksi ja
- 2) esittää, että maakuntavaltuusto merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Maakuntavaltuusto 13.06.2022

Maakuntahallituksen esitys

Maakuntavaltuusto merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

Maakuntavaltuusto merkitsi tilannekatsauksen tiedoksi.

Valtuutettu Jenna Simula poistui tämän asian käsittelyn aikana klo 12.38, Juha Hänninen klo 13.01 ja Suvi Helanen klo 13.07.

Mkh 21.06.2022 § 97

Asian esittely

Kaavaprosessi on edennyt valmisteluvaiheen kuulemiseen. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnosasiakirjat ja valmisteluvaiheen keskeinen selvitysaineisto asetetaan MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti nähtäville vähintään 30 vuorokauden ajaksi elosyyskuussa 2022. Kuulutus vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuulemisesta julkaistaan erikseen, ja samalla ilmoitetaan kaavan kuulemisen aikaisista esittelytilaisuuksista. Valmisteluaineisto on kuulemisaikana nähtävillä liiton toimistossa osoitteessa Poratie 5, Oulu.

Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot kunnilta, viranomaisilta ja muilta osallisilta. Kuulutus ja nähtäville asetettava valmisteluaineisto tulevat [Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivuille](#), ja sinne liitetään myös myös kaavan tärkeimmät taustaselvitykset. [TUULI-hankkeen verkkosivuilta](#) löytyy selvitysaineistojen lisäksi linkki [tarinakarttaan](#), joka havainnollistaa maakunnan tuulivoimarakentamisen tilannekuvaa ja TUULI-hankkeen työpakettien sisältöä.

Asiakohdan liiteaineistona ovat vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kaavaluonnoskartta, siihen liittyvät merkinnät ja määräykset, osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaselostus. Lisäksi informatiivisena oheisaineistona ovat maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmäkartta ja tuulivoiman teemakartta (Tuulivoima ja sähkönsiirto Pohjois-Pohjanmaalla 21.6.2022). Teemakartalla on esitetty Pohjois-Pohjanmaan kaikkien vaihemaakuntakaavojen tv-1, tv-2 ja tv-3 -merkinnät sekä toteutuneet, luvitetut ja vireillä olevat tuulivoimapuistohankkeet. Lisäksi teemakartalla esitetään Pohjois-Pohjanmaan rannikon linnuston päämuuttoreitti, puolustusvoimien tutkakompensaatioalue, sähkönsiirron kokonaisuus ja luonnon ydinalueita yhdistävä yleispiirteinen ekologinen yhteystarve -merkintä. Kaava-asiakirjoihin tehdään tarvittaessa teknisuontoisia tarkistuksia ja täydennyksiä ennen nähtävillepanoa.

(Valmistelijat: suunnittelujohtaja Markus Erkkilä p. 040 685 4045, kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015 sekä suunnittelu- ja osaaminen vastuualueen asiantuntijat)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnoskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),

2. asettaa kaavaluonnoksen sekä sen valmistelu- ja oheisaineiston (TUULI-hankkeen selvitykset, Tuulivoima ja sähkönsiirto -teemakartta, maakuntakaavayhdistelmäkartta) nähtäville 8.8.-23.9.2022 ja
3. valtuuttaa liiton viraston tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Päätös

Käydyssä keskustelussa Mirka Väyrynen esitti Mika Antikan kannattamana, että Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntaavan valmistelu keskeytetään. Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty kannatettu muutosesitys, asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti äänestysmenettelyksi kättenostoäänestyksen. Ensin käden nostivat he, jotka olivat maakuntajohtajan esityksen kannalla ja sen jälkeen he, jotka olivat Mirka Väyrysen muutosesityksen kannalla. Maakuntajohtajan esityksen puolesta äänestivät Jussi Ylitalo, Esa Aalto, Lauri Nikula, Marjut Lehtonen, Hanna Markkanen, Kaarina Kailo, Jari Nahkanen, Mikko Korkeakoski, Miika Heikkilä ja Sari Nurro. Mirka Väyrysen muutosesityksen puolesta äänestivät Mirka Väyrynen ja Mika Antikka. Äänin 10-2, maakuntajohtajan esitys pysyi voimassa.

Maakuntahallitus päätti

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnoskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma). Esityslistan liitteenä olevia asiakirjoja päätettiin täydentää aurinkovoiman rakentamista koskevan yleisen suunnittelumääräyksen osalta.
2. asettaa kaavaluonnoksen sekä sen valmistelu- ja oheisaineiston (TUULI-hankkeen selvitykset, Tuulivoima ja sähkönsiirto -teemakartta, maakuntakaavayhdistelmäkartta) nähtäville 8.8.-23.9.2022 ja
3. valtuuttaa liiton viraston tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Kokous keskeytettiin tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 12.55.

Asian esittely

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuuleminen järjestettiin 8.8.-23.9.2022 (MKH 21.6.2022 § 97). Osalle lausunnon antajista myönnettiin jatkoaikaa, ja viimeiset palautteet saatiin vasta loppuvuodesta 2022. Palautetta saatiin yhteensä 124 osalliselta, näistä 23 jäsenkunnilta. Kaikilta viideltä naapurimaakuntaliitoilta saatiin lausunto ja muita pyydettyjä lausuntoja kirjattiin yhteensä 18 kappaletta. Kuulemisaikana saatiin 36 kuntalais- ja kansalaismielipidettä, osa yhteismielipiteinä. Muuta osallispalautetta saatiin yhdeksältä paliskunnalta, 12 yhdistykseltä, yhteisöltä tai jakokunnalta sekä 21 tuulivoimatoimijalta, osalta toimijoista saatiin useampi mielipide.

Valtaosa palautteen antajista koki maakuntakaavan tavoitteet ja kaavassa käsiteltävät sisältökokonaisuudet hyvin perustelluiksi ja tarpeellisiksi, toki vastakkaistakin palautetta saatiin. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan teemoja pidettiin yleisesti ajankohtaisina. Palautetta saatiin kaikista vaihemaakuntakaavan luonnoksessa käsitellyistä teemoista.

Maakuntahallitus käsittelee palautekoosteen ja yleisvastineen kokouksessaan 13.2.2023 ja käy asiasta lähetekeskustelun. Esityslistan liitteenä on palautekooste (lausunnot ja mielipiteet), palautteen teemakohtainen tiivistelmä ja yleisvastine sekä päivitetty etenemisaikataulu. Mielipiteitä jättäneiden yksityishenkilöiden nimet ja kiinteistötunnukset on henkilötietolain nojalla poistettu vastineraportin julkisesta versiosta, samoin on poistettu palautteessa salaisiksi ilmoitetut tiedot. Maakuntahallituksella on mahdollisuus tutustua myös alkuperäiseen palautteeseen.

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue jatkaa palautteen käsittelyä ja vastineiden laatimista selvitysten, työneuvotteluiden sekä tapauskohtaisten tarkastelujen sekä vaikutusten arvioinnin kautta. Saatu palaute huomioidaan tapauskohtaisesti tarkemmissa vastineissa, jotka käsitellään maakuntahallituksessa myöhemmin. Vaihemaakuntakaava etenee maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemiseen syksyllä 2023. Toinen viranomaisneuvottelu järjestetään loppuvuodesta 2023, ja julkinen ehdotusvaiheen kuuleminen alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on saada vaihemaakuntakaava hyväksymiskäsittelyyn maakuntahallitukseen ja -valtuustoon touko-kesäkuussa 2024.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiheen palautekooste, yleisvastine ja päivitetty etenemisaikataulu tiedoksi ja maakuntahallitus käy lähetekeskustelun jatkotyöstä.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan esityksen mukaisesti.

Jenna Simula poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 12.12.

Mkh 05.06.2023 § 90

Asian esittely

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on laatinut vastineet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen palautteesta. Palautekohtaisen vastineen lisäksi muotoiltiin yhdeksän yleisvastinetta, joissa käsitellään kyseisen teeman kokonaisuutta laajemmin. Kokonaisuudet ovat 1 / Tuulivoima, 2 / Sähkönsiirto, 3 / Viherympäristö ja luonto, 4 / Kulttuuriympäristö, 5 / Liikenne, 6 / Energia, 7 / Muut käsitellyt teemat, 8 / Maankäytön suunnittelun periaatteita ja 9 / Tuulivoiman terveysvaikutukset. Yleisvastineet löytyvät palaute- ja vastinekoosteen alusta kohdasta ”Tiivistelmä ja yleisvastineet (1-9) saatuun palautteeseen”. Näihin on viitattu yksittäisten palautteiden vastineissa. Valmisteluvaiheen palautekooste ja niihin laaditut vastineet ovat esityslistan liitteenä.

Suomen maankäytön suunnittelujärjestelmä on hierarkkinen eli yleispiirteisempi kaavataso ohjaa tarkempaa suunnittelua. Maankäytön suunnittelu perustuu kaikilla kaavatasoilla riittäviin selvityksiin, joiden perusteella on mahdollista arvioida suunnitelman toteutumisesta johtuvat merkittävät vaikutukset ([Maankäyttö- ja rakennuslaki](#) MRL 5.2.1999/132 sekä [-asetus](#) MRA 10.9.1999/895 - MRL korvautuu 1.1.2025 uudella lailla; Alueidenkäyttölaki 752/2023). Maakuntakaavakartalla osoitetaan valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä kokonaisuuksia. Kaavamerkintätyyppiä on kolmenlaisia: kehittämisperiaate-, osa-alueen erityisominaisuuksia kuvaavat sekä aluevaraus-, viiva- ja kohdemerkinnät. Näistä kaksi ensimmäistä voivat olla päällekkäisiä muiden merkintöjen kanssa. Näiden lisäksi laaditaan yleisiä kaavamääräyksiä, jotka velvoittavat ja ohjaavat kaikkea tarkempaa suunnittelua maakunnan alueella. Kuntakaavaratkaisu voi tarkemmilla selvityksillä ja vaikutusten arvioinnilla perustellen erota maakuntakaavaratkaisusta, muttei saa olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa eikä vaikeuttaa sen toteutumista. Vaihemaakuntakaavoituksessa lainvoimaisissa maakuntakaavoissa esitetyt kaavamerkinnät pysyvät edelleen voimassa, jollei niihin ole esitetty muutoksia kyseisessä kaavassa.

Maakuntakaava on yleispiirteisin maankäytön suunnittelun taso, joten selvityksetkin ovat yleispiirteisempiä ja maakunnan laajuisia. Kaavakartalla osoitetaan tuulivoimalle soveltuvat seudullisesti merkittävät alueet (tv-alueet) alueen erityisominaisuusmerkinnällä, joka mahdollistaa päällekkäiset maankäytön muodot. Nykyisen lainsäädännön mukaan (MRL) tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää kunnan laatimaa yleiskaavaa, jossa tutkitaan toteuttamisesta aiheutuvat vaikutukset voimalakohtaisten sijaintien ja voimalatyyppien pohjalta, ja laaditaan havainnekuvia tuulivoimaloista maisemassa. Seudullisesti merkittävien, laajempien tuulivoima-alueiden toteutuminen edellyttää, että alue on merkitty maakuntakaavaan tv-aluemerkinnällä. Kuntakaava voi edetä ehdotusvaiheen kuulemiseen ilman voimassa olevaa maakuntakaavamerkintää, mutta kunnanvaltuuston hyväksyntäkäsittely joutuu odottamaan maakuntakaavan hyväksymistä maakuntavaltuustossa. Maankäyttö- ja rakennuslain pykälää 44 (MRL 44 §) eli yleiskaavan käyttämistä rakennusluvan edellytyksenä ei sovelleta energiahankkeisiin. Tuulivoiman osalta lakiin on laadittu erillinen luku 10, joka sisältää tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset (77 a § Yleiskaavan käyttö tuulivoimalan rakennusluvan perusteella).

Pohjois-Pohjanmaalla on käynnissä paljon potentiaalisia tuulivoima-alueita koskevaa selvitystyötä. Eteneminen energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen kuulemisiin edellyttää tarkkaa tapauskohtaista läpikäyntiä, käynnissä olevien selvitysten valmistumista sekä viranomais- ja työneuvotteluita. Neuvotteluita on käyty runsaasti jo TUULI-hankkeen aikana, ja on jo sovittu pidettäväksi vaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen aikana (mm. kunnat, kantaverkkoyhtiö Fingrid, tuulivoimatoimijat, paliskunnat / poronhoitolain 53 § mukainen neuvottelu, muut sidosryhmät, kuten Traficom ja Väylävirasto etenkin merialueilla). Ehdotusvaiheen valmistelun kanssa saman aikaisesti on käynnissä lukuisia YVA-menettelyitä ja tuulivoimapuistojen kuntakaavoitusta, joiden viranomaisyhteistyöhön maakuntaliitto osallistuu (neuvottelut ja lausunnot), ja ne huomioidaan ehdotusvaiheessa. Käynnissä olevissa hankkeissa edellytetään aina myös uusimpien maakuntatason selvitysten käyttämistä suunnittelun tausta-aineistona. Yhteistyöneuvotteluja on käyty myös naapurimaakuntaliittojen ja muiden maakuntien kanssa.

Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli Pohjois-Pohjanmaalla lainvoimaisten (1. ja 3. vaihemaakuntakaava) maakuntakaavojen osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista. Näiden maakuntakaavojen perusteella rakentuneet tuulivoimalat ovat toistaiseksi kokonaiskorkeudeltaan alle 250-metrisiä. Tällä hetkellä tarkemmassa suunnittelussa tutkitaan maa-alueilla maksimissaan 350-metrisiä tuulivoimaloita, merialueilla selvittelyn alla on 390-metrisiä voimaloita. Pohjois-Pohjanmaan TUULI-hankkeessa tunnistettiin maakunnan tuulivoimapotentiaaliset alueet (vähintään 7 km²) joille voisi sijoittaa seitsemän (7) tai enemmän voimaloita. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaluonnoksessa seudullisuuden raja on vähintään seitsemän voimalaa. Tuulivoiman seudullisesti merkittävän tv-alueen määrittelyä tutkitaan edelleen, etenkin tuulivoiman ohjauksen näkökulmasta. Vaihemaakuntakaavan tuulivoimaloiden

seudullisuuden rajan määrittelyssä ei ole eikä tulla liittämään nimellistehoon liittyviä määritelmiä. Seudullisen mittaluokan tuulivoima-alueen raja on laskemassa useassa maakunnassa aiempaa pienemmäksi, näin myös Pohjois-Pohjanmaalla.

Sosiaaliseen hyväksyttävyyteen kohdistuva ristiriita tuulivoimapuistojen alueiden ja sähkönsiirtolinjojen alle jäävien maa-alueiden korvauksista lunastuslain puitteissa ([Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29.7.1977/603](#) ja [Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi 29.3.2019/468](#)) sekä haittavaikutukset taajamien laajentumiselle, asutukselle ja maisemakuvalle on tiedostettu, ja edunvalvontaa tehdään käytäntöjen muuttamiseksi. Maakuntaliitot ovat toimittaneet helmikuussa 2023 yhteisen kannanoton sähkönsiirtolinjojen vaikutuksista maa- ja metsätalous-, oikeus-, ympäristö-, työ- ja elinkeinoministeriöille sekä ministereille ja heidän eritysavustajilleen. Maakuntakaavaprosessissa ei kuitenkaan voida ottaa kantaa lunastuslain mukaisiin menettelyihin. Sähkönsiirtolinjojen vaihtoehtoiset reitit tarkastellaan tuulivoimahankkeiden tai voimalinjahankkeiden erillisissä YVA-menettelyissä, joissa suunnittelu etenee lakisääteisen prosessin kautta ([Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 5.5.2017/252](#)). Menettelyn päätteeksi yhteysviranomaisena toimiva ELY-keskus (Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Keski-Suomi) antaa perustellun päätelmän, jonka mukaan sähkölinjojen jatko suunnittelu etenee. Vaihemaa- ja voimalinjahankkeiden YVA-menettelyssä on esitetty merkinnällä ”pääsähköjohdon yhteystarve” yksi mahdollinen reittivaihtoehto, jota tarkastellaan YVA-menettelyssä. Yhteystarvemerkintä ei täten osoita pääsähköjohdon sijaintia. Maakuntakaavaa tarkennetaan voimjohtohankkeiden suunnittelun edetessä. Voimalinjahankkeiden YVA-menettelyn etenemistä voi seurata kyseisen hankkeen osalta [ympäristöhallinnon sivulla](#).

Vety tarjoaa vaihtoehdon energian varastointiin, ja täten mahdollistaa kausivaihtelevan tuuli- ja aurinkovoiman lisäämisen energijärjestelmään. Vetytalouden potentiaalia hyödyntämällä voidaan vähentää merkittävästi sähkönsiirron aiheuttamia muutoksia ympäristöön, sillä vetyputkisto toimii energiavarastona ja energian siirtäjänä huomattavasti pienemmällä maapinta-alalla kuin sähkönsiirtoverkko ([Väliraportti: Energian siirtoverkot vetytalouden ja puhtaan energijärjestelmän mahdollistajina](#), Fingrid ja Gasgrid 3/2022). Pohjois-Pohjanmaan liiton [EMMI-hankkeen](#) työpaketti 1 ”Uusiutuvan energiantuotannon ja siihen kytkeytyvän vihreän vetytalouden mahdollisuudet ja maankäytön reunaehdot Pohjois-Pohjanmaalla” on valmistunut (maakuntahallitus 14.3.2023 § 58). EMMI-hanke aloitti maakunnallisen keskustelun maankäytöllisistä reunaehdoista uusiutuvan energian kokonaisuudesta ja vetytaloudesta kuntien ja eri sidosryhmien kesken. Työpaketti 1:n raportti ottaa kantaa myös aurinkoenergian maankäytön suunnittelun yleisiin reunaehtoihin ohjeistukseksi kuntakaavoittajille. Aurinkoenergian ympäristövaikutukset ovat erilaiset kuin tuulivoimalla, koska sen vaatimat pinta-alat ovat pienempiä, ja rakenteet huomattavasti matalampia, joten sähkönsiirto on erityinen kynnyskysymys suuremman kokoluokan hankkeille. Ympäristöministeriö valmistelee ohjeistusta aurinkovoimalle ([Aurinkovoimaloiden kaavoitusta ja](#)

[lupamenettelyä koskevan oppaan valmistelu,15.4.2023-15.4.2024](#)). Tällä hetkellä suurten eli teollisen mittakaavan aurinkovoimakokonaisuuksien luvittaminen tapahtuu joko asemakaavoittamalla tai suunnittelutarveratkaisun kautta, ja vaikutusten arviointi tehdään erillisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kautta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ohjauksen mukaan teollinen mittaluokka tarkoittaa yli yhden piikkimegawatin aurinkovoimakenttää, hanketoimijoiden mielestä kannattava teollinen mittaluokka on yli 30 MWp (1 MWp tuotantoteho on noin 1 GWh / vuosi). EMMI-hankkeen työpaketti 2 ”Maankäytön ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa” on kilpailutettu. Työpaketissa arvioidaan Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaan merkittävien tv-hankkeiden aiheuttamat ilmastovaikutukset koko elinkaaren ajalta. Toisena kokonaisuutena tarkastellaan aurinkovoimatuotannon ilmastovaikutuksia koko elinkaaren ajalta ja kuntakohtaisten ohjausvälineiden kautta. Työ valmistuu tammikuun 2024 loppuun mennessä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on teettänyt liikennöitävyysselvityksen Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntakaavojen tuulivoimaloiden alueille. Selvityksen tavoitteena oli löytää tuulivoimaloiden alueille kuljetuskelpoisimmat erikoiskuljetusreitit ja tunnistaa pääreittien keskeisimpiä ongelmakohtia. Selvitys on valmistunut 30.9.2022 ja se on saatavilla [Pohjois-Pohjanmaan liiton nettisivuilta](#). Pohjois-Pohjanmaan tuulivoimaosaamisen kehittäminen -hankkeen raportissa esitetään tuulivoiman aluetalous- ja työllisyysvaikutuksia tarkemmin. [Loppuwebinaarin 27.1.2023 äänite ja tulokset löytyvät liiton verkkosivuilta](#).

Liikennejärjestelmän osalta [Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman](#) (LJS) päivitys käynnistyy loppuvuodesta 2023, kun [Oulun seudun LJS](#) on valmistunut. Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian uudistamistyö on käynnistynyt, tavoite hyväksymiskäsittelylle on vuoden 2024 aikana.

Pohjois-Pohjanmaan tulevaisuuden aluerakenteen tarkastelu käynnistetään touko-kesäkuussa 2023, ja se saatetaan päätökseen loppuvuodesta. Ympäristöministeriön vetämä ja yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa laatima [kansallinen alueidenkäytön kehityskuvatyön raportti](#) on kommenttikierroksella 16.6.2023 saakka. Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian uudistamisen tulokset ja vihreän siirtymän hankkeet vaikuttavat myös aluerakennetyöhön.

TUULI-hankkeessa laadittiin useita selvityksiä vireillä olevaan vaihemaakuntakaavatyöhön kaavaratkaisuja taustoittamaan ja vaikutusten arvioinnin tueksi: sijainnihajausmalli (SOM) kohdekortteineen, visiotyöraportti, viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys, linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys ja lajikohtaiset kartat, susireviiriselvitys, maakotkaselvitys ja sähkönsiirtoselvitys. Viimeisenä merkittävänä selvityksenä on valmistunut (maakuntahallitus 8.5.2023 § 73) maisemaselvitys, joka oli TUULI-hankkeen viimeinen selvitys. Maisemaselvityksessä laadittiin maakunnalliset maisemarakenne-, maisemakuva ja näkyvyysanalyysikartat sekä jokaisesta seudullisesti merkittävistä tuulivoimapotentiaalisista alueista kohdekortti, joissa esitetään myös

kohdekohtaisia maisemavaikutusten lievennystoimenpiteitä tarkempaa maankäytön suunnittelua varten. Selvitykset löytyvät [TUULI-hankkeen nettisivuilta](#), samoin kuin hankkeesta tehty tarinakartta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto selvittää tuulivoimaloiden alueiden vaikutukset Natura-alueisiin ([Ympäristöministeriön asetus Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden luettelosta 345/2015](#)) erillishankkeessa ehdotusvaiheen aikana. Arvioinnin kohteena ovat kaikki Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueet maalla ja merellä (SPA ja SAC). Lisäksi tarkastellaan TUULI-hankkeen viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvityksessä esille nostettujen Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa. Luonnonsuojelulain ([LSL 20.12.1996/1096](#), Luku 10) mukainen Natura-selvitys laaditaan erikseen tarkemman suunnittelun yhteydessä. Uusi luonnonsuojelulaki ([LSL 9/2023](#), Naturaa käsitellään luvussa 5) hyväksyttiin 5.1.2023, ja se astuu voimaan 1.6.2023. Laki ottaa kattavasti kantaa luonnon monimuotoisuuden kysymyksiin. Luonnonsuojelulaki sitoo kaikkea maankäytön suunnittelua ja toteutusta Suomessa. Maakuntakaavaan on tarpeetonta kirjata luonnonsuojelulain kanssa päällekkäisiä merkintöjen selityksiä tai määräyksiä.

Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa ei-seudullisia tuulivoimapuistoja. Maakuntakaavan tuulivoimaa koskevat yleismääräykset ohjaavat kuitenkin myös seudullista pienempien tuulivoima-alueiden suunnittelua. Yksi merkittävistä tuulivoima-alueiden sijoittumiseen liittyvistä tekijöistä kohdistuu yhteisvaikutuksiin muiden seudullisten ja ei-seudullisten tuulivoimapuistojen kanssa. Ei-seudullinen tuulivoimapuisto voi sijaintinsa perusteella lisätä yhteisvaikutuksia merkittävästi. Esimerkiksi kuuden voimalan sijoittuminen toteutuneen tai luvitetun tuulivoima-alueen viereen tai läheisyyteen on maakuntakaavan ohjausvaikutusten näkökulmasta seudullisesti merkittävä kokonaisuus. Yhteisvaikutuksia merkittävästi lisäävän tuulivoimarakentaminen on sijoitettava maakuntakaavassa seudullisesti merkittävälle tv-alueelle.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tavoitteena on osoittaa maakunnan tuulivoimarakentamista alueille, joissa tuulivoiman toteutumisen vaikutukset eivät muodostu merkittäviksi. Tuulivoimaa merkittävästi rajaavia toimintoja ovat puolustusvoimien valvontajärjestelmiin kohdistuvat vaikutukset, joiden suhteen ei ole lähitulevaisuudessa odotettavissa tuulivoimarakentamisen mahdollistavia muutoksia, ja osassa kuntia lomarakennusten sijoittuminen laajalle alalle. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa ei tulla osoittamaan seudullisesti merkittäviä tuulivoima-alueita, jotka ovat saaneet maakuntakaavaprosessin aikana kielteisen lausunnon puolustusvoimilta. Mikäli tulevaisuudessa tuulivoima-alueiden sijoittuminen tällä hetkellä ilmavalvonnan osalta kriittisille alueille mahdollistuu, esimerkiksi teknologian kehittymisen ja mahdollisten kompensatioalueiden perusteella, käsitellään mahdolliset uudet tuulivoima-alueet uudessa maakuntakaavaprosessissa TUULI-hankkeen sijainninhjausmallissa tunnistettujen alueiden pohjalta. Ehdotukseen ei myöskään nosteta erillisellä tv-reservialuumerkinnällä seudullisesti merkittäviä tuulivoima-alueita, jotka ovat muista syistä tämänhetkisten selvitysten mukaan mahdottomia toteuttaa.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa jatketaan tv-alueiden rajausten tapauskohtaista tarkastelua valmisteluvaiheessa saadun palautteen, valmistuneiden maakunnallisten selvitysten, työneuvotteluiden ja vaikutusten arvioinnin kautta. Myös erillisten tuulivoimahankkeiden YVA- ja kaavoitusmenettelyn aikana saatuja selvityksiä ja vaikutusten arviointia hyödynnetään. Selvitykset tuovat taustatietoa maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden yhteisvaikutusten arviointiin. Ehdotusvaiheessa tarkastellaan uusien selvitysten kautta kaikkia luonnoksessa osoitettuja tv-alueita sekä TUULI-hankkeen sijainninhajausmallin (SOM) perusteella ehkä-alueiksi luokiteltuja alueita, joita ei ole nostettu maakuntakaavakartalle luonnosvaiheessa. Ehdotusvaiheessa jokaisesta vaihemaakuntakaavakartalla esitettävästä tv-alueesta laaditaan yksityiskohtainen kohdekuvaus/kohdekortti, jossa avataan vaikutusten arviointia ja yhteisvaikutuksia laadittujen selvitysten kautta ja esitetään tv-alueen suunniteltu sähkönsiirto silloisen hanketilanteen perusteella.

Seudullisesti merkittävää uutta tuulivoimarakentamista ei osoiteta energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa linnuston päämuuttoreitin alueelle. Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle. Tapauskohtaisesti voidaan tarkemmassa suunnittelussa harkita pienimuotoisempaa tuulivoimarakentamista tai uusiutuvan energian eri muotoja yhdisteleviä ratkaisuja myös näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä alueiden linnustoarvoja. Linnuston päämuuttoreitillä sijaitsevien tuulivoimapuistojen saavuttaessa käyttöikänsä lopun, alueiden uudelleen rakentamista käsitellään voimassa olevan yleiskaavan, sen mahdollisen muutostarpeen ja sen hetkisen luvitusmenettelyn kautta.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa tarkistetaan alueen erityisominaisuutta kuvaavan merkinnän ”Tuulivoimaloiden alue” (tv-x) selitystä. Yleismääräystä ”Tuulivoimaloiden rakentaminen” tarkistetaan siten, että yleismääräyksessä huomioidaan kaikki laaditut uudet selvitykset, jotta ne ohjaavat tarkempaa tuulivoimasuunnittelua. Samoin tarkastellaan luonnoksessa käytettyjen maatuulivoima-alueiden kaavamerkintöjen (tv-1- ja tv-3) eriyttämisen tarpeellisuutta sekä merkintöjen sisältöä ja kaavamääräyksiä.

Kaava-asiakirjoihin tehdään tarvittavat tarkistukset koskien pohjavesialueita ja perinnebiotooppeja, ja uusin selvitystieto viedään kaavaehdotukseen. Pohjaveden suojelu perustuu Suomessa keskeisesti ympäristönsuojelulain ([YSL, 527/2014](#)) 17 §:n pohjaveden pilaamiskieltoon ja maaperän pilaamiskieltoon (YSL 16 §), joka turvaa pohjaveden laatua maaperän kautta tapahtuvalta pilaantumiselta. Pohjaveden pilaamiskiellon mukaan pohjavettä ei saa pilata eikä sen laatua vaarantaa. Pilaamiskielto on ehdoton. Vaihemaakuntakaavaluonnoksessa osoitetaan ELY-keskuksen uudelleen luokittelemat pohjavesialueet (1-, 2-luokat, lisämerkintä E, poikkileikkausajankohta 31.3.2022).

Museoviraston käynnissä olevassa hankkeessa määritellään manner-Suomen merkittävimmät arkeologiset kohteet. VARK-hanke ([Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet](#)) valmistuu

museoviraston nettisivujen mukaan vuonna 2023. Pohjois-Pohjanmaan liitto antoi lausunnon kuulemisvaiheessa 13.4.2023. VARK-aineisto liitetään mukaan julkiseen ehdotusvaiheeseen, mikäli kohdekokonaisuus valmistuu ennen sitä.

Seudullisesti merkittävän ampumarata-alueen tilanne selvitetään Oulujokilaakson osalta (jäi kesken 2. vaihemaakuntakaavassa). Nykyisin ampumarata sijaitsee Muhoksella pohjavesialueella ja Utajärvellä asutuksen lähellä, joten niitä ei voi kehittää seudullisesti merkittäviksi kokonaisuuksiksi. Mahdollinen melualue selvitys tarpeen, mikäli sopiva uusi alue löytyy.

Aikaisemmissa vaihemaakuntakaavoissa käsiteltyjen teemojen osalta pidetään tarvittaessa työneuvotteluita kyseisten kuntien kanssa, ja selvitysten riittäessä kaavamerkinnot voidaan lisätä Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheeseen.

Valmisteluvaiheessa saatuun palautteeseen laaditut tarkemmat vastineet käsitellään maakuntahallituksessa 5.6.2023. Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue jatkaa työtä luonnosvaiheen palautteen tarkemman tarkastelun sekä käynnissä olevien ja jo laadittujen selvitysten, viranomaisyhteistyön ja työneuvotteluiden kautta. Myös erillisten tuulivoimahankkeiden YVA- ja kaavoitusmenettelyn aikana saatuja selvityksiä ja vaikutusten arviointia hyödynnetään. Ehdotusvaiheessa täydennetään kaavamerkintöjen ja kaavamääräysten sisältöä tarkentuneen tiedon perusteella. Vaihemaakuntakaavan suunnittelua jatketaan yhteisvaikutusten arvioinnin kautta ehdotusvaiheen kaavakartan ja muiden asiakirjojen laatimiseen. Tavoiteaikataulun mukaan vaihemaakuntakaava etenee maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemiseen syksyllä 2023. Toinen viranomaisneuvottelu järjestetään loppuvuodesta 2023, ja julkinen ehdotusvaiheen kuuleminen alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on saada vaihemaakuntakaava hyväksymiskäsittelyyn maakuntahallitukseen ja -valtuustoon vuoden 2024 aikana.

Maakuntavaltuuston 29.5.2023 kokouksen jälkeen pidettiin infotilaisuus, jonka teemana oli ”Energiamurros ja maankäytön suunnittelu Pohjois-Pohjanmaalla”. Tilaisuudessa valtuutetut linjasivat maakunnan strategista tulevaisuuskuva.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan muutettu esitys

Merkitään Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiheen valmisteluvaiheeseen palautteeseen laaditut vastineet ja päivitetty etenemisaikataulu tiedoksi, ja maakuntahallitus käy lähetekeskustelun jatkotyöstä. Hyväksytään vastineet ehdotusvaiheen suunnittelutyön periaatteiksi.

Vastineet ja maakuntahallituksen pöytäkirjaote toimitetaan Pohjois-Pohjanmaan liiton kirjaamosta

sähköpostitse tiedoksi kaikille lausuntopyyntöön saaneille ja mielipiteen antajille, joiden sähköpostiosoite on toimitettu kirjaamoon tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan muutetun esityksen mukaisesti.

Kokous keskeytettiin tämän pykälän käsittelyn aikana klo 12.24.

Kokous jatkui klo 13.15 ja todettiin, että paikalla oli 10 maakuntahallituksen jäsentä.

Mkh 14.11.2023 § 164

Asian esittely

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on työstänyt Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan aineistoja edelleen kohti maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaista (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemista.

Maakuntahallitukselle esitellään kokouksessa seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden suunnitteluratkaisujen periaatteet esimerkitapausten kautta ja sähkönsiirron tilannekatsaus. Viranomaiskuulemisaineisto tulee maakuntahallituksen käsittelyyn 19.12.2023, ja nähtäville asettamisen tavoiteaika on tammi-helmikuussa 2024.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Maakuntahallitus merkitsi asian tiedoksi.

Jari Nahkanen poistui kokouksesta tämän asiakohdan aikana klo 12.29.

Mkh 19.12.2023 § 178

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on edennyt maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (maankäyttö- ja rakennusasetus MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomaislausuntokierrokseen. Lainsäädännön mukaan maakuntakaavaehdotuksesta on ennen nähtäville asettamista pyydettävä lausunto: 1) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta; 2) niiltä kunnilta, joita asia koskee; 3) kaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntien liitolta; 4) tarpeen mukaan muilta maakuntakaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä; 5) niiltä ministeriöiltä, joita asia koskee. Tämä kuulemiskierros ei ole julkinen, joten lausunnot pyydetään ainoastaan niiltä tahoilta, jotka sisältyvät asetuksen kirjaukseen. Saatuihin lausuntoihin laaditaan vastineet, jotka käsitellään maakuntahallituksessa. Mahdollisiin saapuviin mielipiteisiin kaava-aineistosta ei anneta vastineita.

Vaihemaakuntakaavakartalla esitetään seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet (maatuulivoima tv-1 ja merituulivoima tv-2), sähkönsiirron ratkaisut, liikennejärjestelmää koskevat muutokset, pohjavesialueiden päivitykset (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen päivitysinventointi), valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitykset (VAMA 2021, Valtioneuvoston päätös 18.11.2023, ympäristöministeriö), perinnebiotooppikohteiden päivitykset (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Metsähallitus, 2019-2023), kaasuputken yhteystarve kehittämissperiaatemerkinnällä sekä teollisuus- ja varastoalueita (t-1 seudullisesti merkittävän biojalostamojen alue; t-2 seudullisesti merkittävän uusiutuvan energiantuotannon jatkojalostuksen edellyttämien kemiallisten prosessien tuotantolaitosten alue). Maakuntakaavamääräyksiä annetaan tuulivoimaloiden ja aurinkovoimaloiden rakentamisen yleismääräysten lisäksi rakentamisrajoituksesta ja energiateollisuuden liittyen vaara-alueen sisältävistä erityistoiminnoista.

Tuulivoimaa koskevat merkinnät ovat tarkentuneet merkittävästi ehdotusvaiheessa, kun yhteisvaikutusten arvioinnissa on ollut käytössä laadullisia selvityksiä ja tarkempaa hankekohtaista selvitystietoa. Tuulivoiman ja energiansiirron teemakartalla esitetään viranomais ehdotusvaiheen kokonaisuus Pohjois-Pohjanmaan ja maakuntarajan läheisyydessä olevien naapurimaakuntien tuulivoima-alueiden osalta (kaavaselostuksen LIITE 1). Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden kohdekuvauksissa on avattu ehdotusvaiheen kaavaratkaisuun vaikuttaneita kokonaisuuksia (LIITE 2). Kohdekuvauskokonaisuudessa on myös Pohjois-Pohjanmaan kuntakohtainen kooste tv-alueista.

Tämän viranomaislausuntokierroksen jälkeen valmistuvat vielä EMMI-hankkeen (*Energiamurros ja ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaalla*) jälkimmäinen, ilmastovaikutusten arviointia

koskeva työpaketti (2/2024) sekä Natura-alueiden suojeluperusteena olevien lajien tarkastelu suhteessa vaihemaakuntakaavan tv-alueisiin ja suojelualueiden ekologisen verkoston selvitys (4/2024). Naturatarkastelun tulokset ja valtakunnallisista selvityksistä etenkin merialueilla käynnissä olevat sensitiivisten lajien tarkastelut vaikuttavat julkisen ehdotusvaiheen suunnitteluratkaisuihin. Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK) tuodaan maakuntakaavakartalle valtioneuvoston hyväksytyä kohdeluettelon.

Julkiseen ehdotusvaiheeseen (MRL 65 §) edetään loppuvuodesta 2024, ja tavoitteena on saada vaihemaakuntakaava maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn joulukuussa 2024. Vaihemaakuntakaavatyön ohella käynnissä on Pohjois-Pohjanmaan aluerakenne 2050 valmistelutyö, joka lähtee kuntakommenteille tammikuussa 2024.

Viranomaislausuntovaiheen (MRA 13 §) kaavaehdotusaineisto liitetään energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan nettisivuille. Lausuntoaineisto koostuu seuraavista asiakirjoista:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Vaihemaakuntakaavakartta 1:300 000
- Vaihemaakuntakaavan merkinnät ja määräykset
- Vaihemaakuntakaavan selostus liitteineen

LIITE 1: Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto 1:300 000 (erillisliite);

LIITE 2: Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset, tv-1 ja tv-2 (erillisliite);

LIITE 3: Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet;

LIITE 4: Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan perinnebiotoopit).

- Kaavayhdistelmä (ei juridinen asiakirja): Lainvoimaiset maakuntakaavat ja energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaislausuntoehdotus 1:300 000

Maakuntahallituksen esityslistan liitteenä on viranomaislausuntovaiheen vaihemaakuntakaava-aineisto pois lukien kaavaselostuksen LIITE 3 ja maakuntakaavojen kaavayhdistelmä.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen ehdotusaineiston (kaavaehdotuskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus liitteineen, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),
2. pyytää lausunnot asiaan kuuluvilta viranomaistahoilta ja
3. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastualueen tekemään lausuntokierrokselle lähteviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Päätös

Maakuntahallitus päätti

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen ehdotusaineiston (kaavaehdotuskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus liitteinen, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),
2. pyytää lausunnot asiaan kuuluvilta viranomaistahoilta ja
3. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastuualueen tekemään lausuntokierrokselle lähteviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Maakuntahallituksen jäsen Jari Nahkanen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 11.55.

Mkh 06.05.2024 § 85

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomais ehdotusvaiheen lausuntokierros järjestettiin 10.1.-23.2.2024 (MKH 19.12.2023 § 178). Osalle lausunnon antajista myönnettiin pyynnöstä jatkoaikaa, ja viimeiset lausunnot saatiin maaliskuun puolivälissä. Palautetta saatiin yhteensä 55 viranomaistaholta, näistä 27 jäsenkunnilta. Kaikilta viideltä naapurimaakuntaliitoilta saatiin lausunto, naapurimaakuntien ELY-keskuksista lausunnon antoi neljä kuudesta. Ministeriöistä lausunnot saatiin ympäristöministeriöltä, sisäministeriöltä (Rajavartiolaitos) ja puolustusministeriöltä (Pääesikunnan logistiikkaosasto). Kantaverkkoyhtiö Fingrid ei antanut lausuntoa, mutta useita työneuvotteluita on pidetty vaihemaakuntakaavan sisällöstä. Alueverkkoyhtiöiltä saatiin lausunnot Carunalta ja Elenialta. Muita pyydettyjä lausuntoja kirjattiin yhteensä 16 kappaletta. Kuulemisaikana saatiin palautetta myös viranomaiskuulemiseen sisältymättömiltä tahoilta, kuten tuulivoimatoimijoilta ja kansalaisilta. Näihin ei anneta vastineita, mutta palautteeseen perehdytään suunnittelun edetessä.

Lausuntojen antajat kokivat vaihemaakuntakaavan tavoitteet ja kaavassa käsiteltävät sisältökokonaisuudet edelleen hyvin ajankohtaisiksi ja tarpeellisiksi, ja laadittuja selvityksiä pidettiin kattavina. Pohjois-Pohjanmaan liitossa laadittujen maakunnallisten selvitysten todettiin olevan jopa

tulevaisuutta ennakoivia, harmillisena pidettiin Naturakokonaisuuden selvityksen valmistumista vasta kuulemiskierroksen jälkeen. Jäsenkuntien lausunnoista heijastuu huoli kuntatalouden tilasta. Maakuntakaava laaditaan kuitenkin maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n (MRL 5.2.1999/132) sisältövaatimusten mukaisesti siten, että sovitetaan yhteen keskenään hyvinkin ristiriitaisia kokonaisuuksia laadittujen selvitysten ja vaikutusten arvioinnin perusteella. Kuntatalousvaikutukset eivät sisälly maakuntakaavan sisältövaatimuksiin, joissa korostetaan maakunnan tarkoituksenmukaista alue- ja yhdyskuntarakennetta, alueiden käytön ekologista kestävyttä, ympäristön ja talouden kannalta kestäviä liikenne- ja teknisen huollon järjestelyitä, vesi- ja maanvarojen kestävää käyttöä, maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimista sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyttä. Viranomais ehdotusvaiheessa on otettu huomioon laaditut maakunnalliset selvitykset ja hankkeiden yhteisvaikutukset, minkä perusteella tv-alueiden rajauksia on tutkittu. Lisäksi lainsäädäntö määrittää kansallisen turvallisuuden huomioimisen alueidenkäytössä erityiseksi reunaehdoksi (MRL 4 a §): ”Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden edellyttämät kehittämistarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä.”

Tämän vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan seudullisesti merkittävän tuulivoiman mahdollistava tv-merkintä on alueen erityisominaisuutta kuvaava eli käytännössä tarkemman suunnittelun mahdollistava merkintä, ei tarkka aluerajaus. Kuntakaavoituksessa tuulivoimaloiden alue täsmentyy tarkempien, voimalakohtaisten selvitysten perusteella (mm. melu- ja välkemallinnukset, havainnekuvat). Vaikutusten arviointia laadittaessa erillisessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) yhtenä vaihtoehtona tutkitaan maakuntakaavan mukainen tv-alue, jota verrataan muihin vaihtoehtoihin, jolloin saadaan tarkempaa tietoa toteuttamisen vaikutuksista. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa laaditut selvitykset kuten maisemaselvitys, maakotkaselvitys ja keväällä valmistuva Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva selvitys ja näissä selvityksissä annetut ohjeistukset on huomioitava tuulivoimayleiskaavoja laadittaessa.

Lausuntopalautteessa saatiin esityksiä mm. tuulivoiman ja aurinkovoiman yleismääräysten, sähkönsiirron ja merituulivoiman merkintöjen selityksen tarkentamisesta, uusiutuvan energian kokonaisuudesta (kaasuputken yhteystarpeen yleispiirteistäminen ja jatkaminen sisämaahan, t-2 -merkinnän perusteiden pohtiminen), ekologisen yhteystarpeen merkitsemisestä kaavakartalle (viranomais ehdotusvaiheessa esitettiin selostuksen liitekartalla) ja liikennejärjestelmän tarkennuksista. Lapin ja Kainuun maakuntakaavoissa on esitetty pääradan yhteystarve välillä Kontionmäki-Kemijärvi, ja sitä pyydetään merkitsemään myös tähän vaihemaakuntakaavaan. Sähkönsiirtokokonaisuus nousi esille miltei jokaisessa lausunnossa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus nosti esille myös kantaverkon liityntäpisteiden vaikutusten arvioinnin puutteet, tällä hetkellä Fingrid

tutkii sähköasemien sijainnin pistemäisesti ja lähinnä teknis-taloudellisesti, liityntäjohtojen vaikutusten arviointi jää hanketoimijoiden ja kuntakaavoituksen vastuulle. Seudullisesti merkittävän tuulivoiman osalta saatiin esityksiä tv-alueiden poistamisesta (poronhoito, luonnon monimuotoisuus, viheryhteystarpeet, maisema) ja niiden lisäämisestä tai laajentamisesta (kunnat, tuulivoimayhdistys). Käytännössä kaikkien hankealueiden merkitseminen kaavakartalle on mahdotonta, sillä tuulivoimatoimijoiden tutkimat tuulivoima-alueet ovat huomattavan laajoja, ja toteutuvat hankekohtaisten selvitysten ja vaikutusten arvioinnin jälkeen yleensä huomattavasti pienempinä kokonaisuuksina kuin alkuperäinen hankealue.

Valmistunut EMMI-hankkeen työpaketti 2 esiteltiin maakuntahallitukselle 15.4.2024. Yleispiirteinen Natura-alueita koskeva selvitys, jossa tarkastellaan Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueille tuulivoimarakentamisesta kohdistuvia vaikutuksia ja Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa esitellään 10.6.2024 maakuntahallituksessa. Nyt laadittavana oleva maakuntakaavan Natura-alueita koskeva selvitys ei poista yksittäisten hankkeiden Natura-arviointivelvollisuutta. Ekologiset yhteydet on huomioitava kaavoituksen jokaisella tasolla, maakuntakaavassa, yleiskaavassa ja asemakaavassa. Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva selvitys lähetetään sen valmistumisen jälkeen tutustuttavaksi ja kommentoitavaksi asiaa käsitteleville viranomaisille. Kommentointi ajoitetaan tapahtuvaksi ennen Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavon toista viranomaisneuvottelua 17.6.2024.

Viranomaislausuntokierroksen tavoitteena oli saada palaute selvityksiin ja vaikutusten arviointiin perustuvasta kokonaisuudesta, jotta suunnittelussa päästään eteenpäin. Maakuntakaavatiimi jatkaa palautteen ja viimeisten selvitysten sisällön vaikutusten käsittelyä julkisen ehdotusvaiheen kaavaratkaisuun työneuvotteluiden sekä tapauskohtaisten tarkastelujen ja vaikutusten arvioinnin kautta. Kesäkuussa maakuntavaltuustossa pidetään tilannekatsaus vaihekaavasta ja maakuntahallituksessa linjataan julkisen ehdotusvaiheen suunnitteluratkaisuja. Tavoitteena on saada lopullinen kaavaehdotus maakuntahallituksen käsittelyyn ja sitä kautta julkisesti nähtäville elokuussa.

Viranomaisehdotusvaiheen lausuntokooste ja palautteeseen laaditut vastineet ovat maakuntahallituksen esityslistan liitteenä, samoin palautteen mukaisesti päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). Vastinekoosteen alussa on tiivistelmä ja yleisvastine sivuilla 4-11, muutoin vastineet on kirjoitettu kyseisen lausunnon viereen. Pidetyt viranomais- ja kuntatyöneuvottelut on kirjattu vastineisiin.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa- ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen palautteen,
2. hyväksyä siihen annetut vastineet ja
3. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastuualueen viimeistelemään vastineasiakirjan.

Päätös

Maakuntahallitus päätti

1. merkitä tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa- ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen palautteen,
2. hyväksyä siihen annetut vastineet ja
3. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastuualueen viimeistelemään vastineasiakirjan.

Maakuntahallituksen jäsen Juha Pylväs saapui kokoukseen tämän asiakohdan käsittelyn aikana klo 9.37.

Mkh 10.06.2024 § 108

Asian esittely

Maakuntahallituksen esittämällä täydennyksillä viimeistely vaiheeseen viranomaislausuntovaiheen lausuntokooste ja vastineet toimitettiin lausunnon antaneille ja lausuntopyynnön saaneille tahoille 16.5.2024 sähköpostitse Pohjois-Pohjanmaan liiton kirjaamosta, ja asiakirja liitettiin vaihemaa- ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen julkisille verkkosivuille.

Suunnittelun ja osaamisen vastuualue on jatkanut julkisen ehdotusvaiheen valmistelua saadun palautteen ja työneuvotteluiden kautta. Selvitys Natura 2000 -verkostoon kohdistuvien riskien tunnistamisesta on saatu valmiiksi, ja se esitellään maakuntahallitukselle erillisessä pykälässä. Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden tutkimista on jatkettu näiden pohjalta. Maakuntahallitukselle esitellään alustavia kaavarakkausten periaatteita kokouksessa

jatkovalmistelun pohjaksi. Lisäksi käydään keskustelua muista maakuntahallituksen ohjausta edellyttävistä kokonaisuuksista (mm. seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen koko, kaasuputken yhteystarve -kehittämisperiaattemerkintä, ekologinen yhteystarve ja tuulivoimarakentaminen, Koillisradan yhteystarve).

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus käy lähetekeskustelun kaavaratkaisun periaatteista ja ohjeistaa jatkosuunnittelua.

Päätös

Maakuntahallitus kävi lähetekeskustelun kaavaratkaisun periaatteista ja ohjeisti jatkosuunnittelua.

MYR:n puheenjohtaja Matti Heikkilä poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.22 sekä maakuntahallituksen jäsenet Marjut Lehtonen ja Jari Männikkö klo 14.30.

Mkh 17.09.2024 § 145

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on edennyt ehdotusvaiheen julkiseen kuulemiseen (MRL 65 §, MRA 12 §). Kaava-alueen kuntien jäsenillä ja osallisilla on oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta. Muistutus on toimitettava maakunnan liitolle ennen nähtävänäoloajan päättymistä.

Kaavaehdotusta esitellään verkkotilaisuudessa to 3.10.2024 klo 17-18:30. Linkki tilaisuuteen tulee liiton verkkosivulle, ja esittely tallennetaan. Lisäksi järjestetään kolme kaavakahvilaa, joissa kaavaa valmistelleet asiantuntijat ovat tavattavissa ja vastaavat kysymyksiin (ma 30.9. Haapavesi, ti 8.10. Pudasjärvi ja Oulu).

Maakuntahallitukselle järjestettiin iltakoulu vaihemaakuntakaavasta torstaina 8.8.2024. Tuolloin käytiin läpi:

- kaavaratkaisun periaatteet,
- Naturen riskiarvioinnin ja ekologisen verkoston vaikutukset kaavaratkaisuun,
- seudullisesti merkittävän tuulivoiman kokoluokka (säilytetään 10 tai useampia tuulivoimaloita),
- tuulivoimarakentamisen yleismääräyksen tarkentuminen,
- tuulivoiman kokonaistarkastelu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoissa,
- kaasuputken yhteystarvemerkinän yleispiirteistäminen,
- liikennejärjestelmän tieverkkoa koskevat tarkistukset,
- seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden rajausmuutokset viranomaisehdotuksen jälkeen käytiin läpi aluekohtaisesti: maa-alueilla (tv-1) 35 aluetta pysyy ennallaan, 10 aluetta laajenee, kuusi supistuu ja kuusi poistuu; merialueilla (tv-2) yksi alue supistuu, ja
- vaihemaakuntakaavan eteneminen.

Maakuntahallituksen iltakoulussa käytiin lisäksi läpi kansainvälisen kuulemisen periaatteet ja menettely. Tässä vaihekaavassa kuuleminen järjestetään samaan aikaan ehdotusvaiheen kuulemisen kanssa, mutta kuitenkin hallinnollisesti erillisenä menettelynä. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimittaa pyynnön kansainvälisen kuulemismenettelyn käynnistämisestä ja lopullisen kaava-aineiston tarvittavine käänöksineen virallisella kirjeellä Suomen ympäristökeskukseen (SYKE), joka valmistelee ja lähettää englanninkielisen notifikaatiokirjeen Ruotsille. Suomen ympäristökeskus lähettää Ruotsilta saamansa vastauksen ja mahdollisen palautteen Pohjois-Pohjanmaan liitolle mahdollisimman pian ne vastaanotettuaan.

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on jatkanut julkisen ehdotusvaiheen kaava-asiakirjojen viimeistelyä, ehdotusaineisto on esityslistan liitteenä. Ehdotusvaiheen (MRL 65 §, MRA 12 §) kaava-aineisto liitetään energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan nettisivuille, ja jäsenkuntien kirjaamoihin toimitetaan tiedote ennen kuulemista.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaihe koostuu seuraavista asiakirjoista (kaikissa päiväys 9.9.2024):

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Vaihemaakuntakaavakartat 1 A ja 1 B (1:300 000)

- Kaavakartta 1 A: Uudet kaavamerkinät
- Kaavakartta 1 B: Kumottavat kaavamerkinät

Vaihemaakuntakaavan merkinät ja määräykset (Tuulivoimarakentamisen yleismääräys sisältää viittauksen kohdekuvauksiin, ks. LIITE 2)

Vaihemaakuntakaavan selostus liitteineen (liitteet 3 ja 4 selostuksen lopussa)

LIITE 1 Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto (1:300 000, erillisliite)

LIITE 2 Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset maa- ja merialueilla (erillisliite)

LIITE 3 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet, luokat 1, 2, 1E, 2E ja E

LIITE 4 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit

LIITE 5 Lainvoimaiset maakuntakaavat ja vaihemaakuntakaavaehdotus (epävirallinen kaavayhdistelmä 1:300 000, erillisliite)

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. asettaa kaavaehdotuksen MRL 65 § ja MRA 12 § mukaisesti julkisesti nähtäville,
2. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen tekemään kaava-aineistoon teknisluontoisia korjauksia ja
3. tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Paula Himanen esitti keskustelun aikana, että Nuunajärven tuulivoimapuiston merkintä poistetaan kaavaehdotuksesta. Puheenjohtaja totesi, että koska esitystä ei kannatettu, se raukeaa.

Paula Himanen esitti keskustelun aikana, että liitteen 5 Ehdotus merkinnät ja määräykset -liitteestä sivun 18 viimeisestä kappaleesta poistetaan sanat "lähtökohtaisesti" ja "ensisijaisesti", sivun 19 ensimmäisen kappaleen sana "laajamittainen" poistetaan sekä sivun 20 lause "Aurinkovoimaloiden suunnittelua ja toteuttamista on vältettävä luonnontilaisille ja metsäisille alueille" korvataan tekstillä "Aurinkoenergiaprojektien osalta on pidettävä huoli siitä, että voimalat sijoitetaan luontoarvoiltaan vähäisiin ympäristöihin." Puheenjohtaja totesi, että koska esityksiä ei kannatettu, ne raukeavat.

Maakuntajohtajan päätösesitys hyväksyttiin.

Paula Himanen jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

poistettu koosteen julkisesta versiosta, samoin on poistettu palautteessa salaisiksi ilmoitetut tiedot. Maakuntahallituksella on mahdollisuus tutustua myös alkuperäiseen palautteeseen kokouksessa. Saatuihin muistutuksiin laaditaan vastineet kaavatyön edetessä.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi, p. 040 685 4015

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä julkisen ehdotusvaiheen palautteen tiedoksi,
2. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen jatkamaan valmistelutyötä käydyn evästyskeskustelun pohjalta ja
3. esittää maakuntavaltuustolle, että merkitsee tiedoksi tilannekatsauksen Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavasta.

Päätös

Keskustelun aikana Kaarina Kailo esitti, että Yli-lissä otettaisiin suunniteltujen tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen huomioon siten, etteivät ne aiheuta merkittävää häiriötä asutukselle. Puheenjohtaja totesi esityksen raukeavan kannattamattomana.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Merkittiin, että Jari Männikkö poistui asian käsittelyn aikana. Martti Turunen poistui asian käsittelyn jälkeen.

Maakuntahallituksen esitys

Maakuntavaltuusto merkitsee tiedoksi tilannekatsauksen Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavasta.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Merkittiin, että Tiina Junttila, Tarmo Hirvelä ja Päivi Saukko poistuivat asian käsittelyn aikana klo 12.06. Vesa Riekkö poistui asian käsittelyn aikana klo 12.14. Jarmo Husso, Sami Pikkuaho, Marko Salmela ja Risto Päckilä poistuivat asian käsittelyn aikana klo 12.15. Marja-Leena Kempainen poistui asian käsittelyn aikana klo 12.17.

Mkh 10.02.2025

PPL/29/05.00.02/2024

Selostus asiasta

Marras-joulukuun 2024 aikana maakuntahallituksen 19.11.2024 ohjauksen pohjalta käytyjen työneuvotteluiden ja juridisten arviointien päädyttiin järjestämään uusi ehdotusvaiheen julkinen kuuleminen. Maakuntavaltuustolle annettiin tilannekatsaus kaavatilanteesta 9.12.2024 (§ 23). Kaavaratkaisusta on laadittu Natura 2000 -riskiarvioinnin päivitys, joka täydentää aikaisempaa viranomaisehdotusvaiheesta tehtyä riskiselvitystä (MKH 10.6.2024 § 107).

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisen ehdotusvaiheen (AKL/MRL 65 §, MRA 12 §, MRA 32 §) kuulemisaineisto on valmisteltu. Aineisto käsitellään maakuntahallituksessa 10.2.2025 yhdessä ensimmäisen ehdotusvaiheen kuulemisen aikana saadun palautteen vastineiden käsittelyn kanssa. Kaavaratkaisua on muutettu seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden osalta Natura-riskiarvioinnin päivitykseen perustuen. Verrattuna ensimmäiseen ehdotusvaiheen kuulemiseen maa-alueilta on poistettu viisi tuulivoima-aluetta (tv-1) ja rajausmuutoksia on tehty 20 alueeseen, 26 tv-aluetta säilyy muuttumattomana. Poistuvat alueet osoittautuivat riskiarvioinnin jälkeen liian pieniksi täyttääkseen seudullisuuden kriteerit (pinta-ala alle 7 km²). Aikaisemmista vaihekaavoista säilyy edelleen lainvoimaisena 48 maatuulivoima-aluetta (tv-1). Perämeren aluevesillä on pienennetty kolmea merituulivoima-aluetta (tv-2), kaksi aluetta säilyy ennallaan. Tuulivoimaa koskevien muutosten lisäksi kaava-aineistoon on tuotu loppuvuodesta 2024 hyväksytyt

valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet Pohjois-Pohjanmaalla (VARK 2024, valtioneuvosto 7.12.2024) ja sähkösiirtomerkintöjä on tarkistettu.

Uusi julkinen kuuleminen järjestetään helmi-maaliskuussa 2025. Julkisessa ehdotusvaiheessa ei enää erikseen pyydetä lausuntoja, mutta kaava-alueen kuntien jäsenillä ja muilla osallisilla on oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta. Muistutus on toimitettava maakunnan liitolle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Muistutuksiin laaditaan vastineet, jotka toimitetaan niiden antajille. Tavoitteena on saada kaavaehdotus hyväksyntäkäsittelyyn toukokuussa 2025, joten selvitysten ja vaikutusten arvioinnin kautta tehtyyn kaavaratkaisuun on mahdollista tehdä ainoastaan teknisluontoisia tarkistuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain nimike muuttui 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölainsäädännön lakipykälien sisältö säilyi ennallaan. Kaavaprosessin lainmukaisuutta arvioidaan alueidenkäyttölain (AKL [5.2.1999](#)) säädösten pohjalta. Alueidenkäyttölain uusi sisältö on edelleen valmistelussa, tavoitteena on saada uusi laki voimaan 1.1.2026.

Kaavaehdotusta esitellään verkkotilaisuudessa tiistaina 18.2.2025 klo 17-18:30. Linkki tilaisuuteen tulee liiton verkkosivulle, ja esittely tallennetaan. Lisäksi järjestetään kaksi kaavakahvilaa, joissa kaavaa valmistelleet asiantuntijat ovat tavattavissa ja vastaavat kysymyksiin (keskiviikko 19.2. Kärsämäki ja torstai 20.2. Oulu klo 15-17).

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavun toinen julkinen ehdotusvaihe koostuu seuraavista asiakirjoista, jotka ovat tämän asiakohdan liitteenä (kaikissa päiväys 3.2.2025):

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Vaihekaavakartat 1 A ja 1 B (1:300 000)
 - Kaavakartta 1 A: Uudet kaavamerkinnot
 - Kaavakartta 1 B: Kumottavat kaavamerkinnot
- Vaihekaavun merkinnot ja määräykset (Tuulivoimarakentamisen yleismääräys sisältää viittauksen kohdekuvauksiin, ks. LIITE 2)
- Vaihekaavun selostus liitteineen (liitteet 3 - 5 selostuksen lopussa)
- LIITE 1 Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto (1:300 000, erillisiite)
- LIITE 2 Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset maa- ja merialueilla (erillisiite)
- LIITE 3 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet, luokat 1, 2, 1E, 2E ja E
- LIITE 4 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit

- LIITE 5 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK 2024)
- LIITE 6 Lainvoimaiset maakuntakaavat ja vaihemaakuntakaavaehdotus (epävirallinen kaavayhdistelmä 1:300 000, erillisliite)

Uuden ehdotusvaiheen nähtävillä asetettävien kaava-asiakirjojen ja vastinekoosteen lisäksi tämän asiakohdan liitteenä on raportti, jonka johtopäätöksissä on kooste (Luonto Pihlaja Oy, ent osk Latvasilmu) vaihemaakuntakaavan uuden ehdotuksen suhteesta luonnonsuojelulain (9/2023 34 §) mukaiseen heikentämiskieltoon. Uusi kaavaratkaisu ei merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, joten tämän vaihemaakuntakaavan osalta ei synny luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointivelvollisuutta. Päivitys laadittiin kesällä 2024 valmistuneeseen Natura 2000 -verkoston suojeluperusteisiin ja suojelualueverkostoon kohdistuneeseen riskiselvitykseen. Päivitys (Luonto Pihlaja Oy, 2/2025) perustuu Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisen julkisen kuulemisen kaavaratkaisuun, arvioinnissa uutta aineistoa on ainoastaan vaihemaakuntan uusi ehdotusvaiheen kaavaratkaisu tuulivoima-alueista ja sähkönsiirrosta. Riskiselvityksen päivitys noudatti samoja menetelmiä ja luokituksia, jotka on kuvattu tarkasti ensimmäisessä raportissa (<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/#naturariskit>).

Vaikutusten arviointia on tarkennettu siten, että kaavaselostuksessa esitetään kooste laadittujen kattavien selvitysten huomioimisesta kaavaratkaisussa. Uusi vaihemaakuntakaavaratkaisu on Natura-alueverkoston suojeluperustelajien kannalta mahdollinen. Muutoksilla tuulivoima-alueisiin on huomattavasti vähennetty kokonaisvaikutusten määrää ja vaikutettu niihin kohteisiin, joihin jo tässä vaiheessa arvioitiin kohdistuvan suurta riskiä merkittävien haitallisten vaikutusten muodostumiselle. Natura-riskiselvityksen päivityksen tuloksena voidaan todeta, että toisen ehdotusvaiheen kuulemisessa osoitettavat uudet seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet eivät ylitä merkittävän riskin rajaa etäisyys- tai Natura-alueiden pinta-alavähennyksen kriteereillä.

Huomioitavaa on, että tämän Natura-riskiarvioinnin päivityksen tulos ei poista hankekohtaista Natura-arvioinnin velvoitetta. Vaikka maakuntakaavan tv-alue olisi muuttunut tai poistunut kaavaehdotuksesta, voi samalla tai lähialueella olla vireillä tai jo rakentuneena tuulivoimahanke. Tällöin hankkeiden yhteisvaikutus ei välttämättä ole muuttunut, vaikka vaihemaakuntakaavaratkaisun vaikutus olisikin vähentynyt. Tuulivoimakaavoituksen kokonaisuuden mittakaava ja riskit luonnon monimuotoisuudelle ovat kuitenkin edelleen suuret. Maakuntakaavan ja sen tuulivoimarakentamisen yleismääräyksen ohjaava vaikutus tarkempaan suunnitteluun on erittäin tärkeä vaikutusten lieventämiseksi energiantuotannon ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen yhteensovittamisessa.

Kaavoituspäällikkö Mari Miura Johanna Kuukasjärvi, p. 040 6854015

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä Natura 2000 -verkostoon kohdistuvan riskiselvityksen päivitys tiedoksi,
2. hyväksyä ensimmäisen ehdotusvaiheen julkisen kuulemisen palautteeseen laaditut vastineet,
3. asettaa kaavaehdotuksen AKL/MRL 65 §, MRA 12 § ja MRA 32 § mukaisesti uudelleen julkisesti nähtäville,
4. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen tekemään teknisluontoisia korjauksia ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista ja
5. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.

Päätös

Liitteet

- Liite 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Liite 2 Kaavakartta 1 A: Uudet kaavamerkinnot
- Liite 3 Kaavakartta 1 B: Kumottavat kaavamerkinnot
- Liite 4 Vaihemaakuntakaavan merkinnot ja määräykset (Tuulivoimarakentamisen yleismääräys sisältää viittauksen kohdekuvauksiin, ks. LIITE 2)
- Liite 5 Vaihemaakuntakaavan selostus ja liitteet 3-5
- Liite 6 Selostuksen liite 1 Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto (1:300 000, erillisiite)
- Liite 7 Selostuksen liite 2 Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset maa- ja merialueilla (erillisiite)
- Liite 8 Selostuksen liite 6 Lainvoimaiset maakuntakaavat ja vaihemaakuntakaavaehdotus (epävirallinen kaavayhdistelmä 1:300 000, erillisiite)
- Liite 9 1. ehdotusvaiheen vastinekooste, Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava

Liite 10 Naturaselvityksen päivitysraportti ja liite 2

Liite 11 Naturen päivitysselvityksen liite 1 Muutoskartat

6

Pohjois-Pohjanmaan skenaariotyö

Mkh 10.02.2025

PPL/75/05.02.00/2025

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liitto aloitti syksyllä 2024 yhdessä Uudenmaan liiton kanssa skenaariotyön, joka auttaa käsittelemään toimintaympäristön epävarmuutta strategia- ja suunnittelutyön luontevana osana. Skenaariotyössä haastetaan projektiin osallistuvien nykyisiä ajattelutapoja ja luodaan myös sellaisia skenaarioita, joissa on merkittäviä näkemyksellisiä irtiottoja nykykehitykseen verrattuna. Työtä valittiin fasilitoimaan skenaarioihin erikoistunut konsulttiyritys.

Skenaarioiden laatimisen tarkoituksena on auttaa ajattelemaan ja kuvittelemaan toimintaympäristön erilaisia vaihtoehtoisia kehityskulkuja, ja siten parantaa maakunnan toimijoiden edellytyksiä tulkita ja ymmärtää ajankohtaisia ilmiöitä sekä tehostaa päätöksentekoa. Tavoitteena on myös synnyttää uutta keskustelua ja kehittää projektiin osallistuvien tahojen tulevaisuuslähtöistä näkemystä ja ajattelua.

Skenaariotyö valmistuu helmikuun loppuun mennessä ja saatua aineisto tullaan käyttämään hyväksi myös maakuntaohjelman valmistelussa. Mikko Väisänen esittelee tehtyä työtä kokouksessa.

Valmistelija

Tutkimus- ja kehittämisspäällikkö Mikko Väisänen, p. 050 3366 524

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Litteet

Liite 12 Pohjois-Pohjanmaan skenaariotyö

7

Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi)

Mkh 10.02.2025

PPL/660/00.07.03/2024

Selostus asiasta

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta valtakunnalliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelmaksi vuosille 2026–2037 sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) mukaisesta ympäristöselostuksesta (SOVA-laki). Lausunnot pyydetään 5.3.2025 mennessä. Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (Liikenne 12 –suunnitelma) on strateginen suunnitelma Suomen liikennejärjestelmän kehittämisestä 12 vuodeksi. Suunnitelma on laadittu liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaisesti. Kunkin hallituskauden alussa valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma tarkistetaan ja sovitetaan yhteen julkisen talouden suunnitelman kanssa. Liikennejärjestelmäsuunnitelmasta tehdään viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukainen ympäristöarviointi.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen perustuu maanteistä ja liikennejärjestelmästä annettuun lakiin. Suunnitelmassa käsitellään kaikki liikennemuodot, henkilö- ja tavaraliikenne, liikenneverkot, palvelut ja liikennejärjestelmän tukitoimet. Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa vuosille 2026–2037 yhteistyössä suunnitelman kannalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelmasta tehdään valtioneuvoston päätös, joka annetaan eduskunnalle selontekona.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma luo yhtenäisen tilannekuvan liikennejärjestelmän kehittämistarpeista ja ratkaisuista ja kokoaa yhteen valtion ja kuntien toimenpiteet liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Suunnitelmassa esitetään liikennejärjestelmän nykytilaa ja toimintaympäristön muutoksia koskeva arvio, visio liikennejärjestelmän kehittämisestä vuoteen 2050, valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet ja niitä tarkentavat strategiset linjaukset, alueelliset painotukset sekä toimenpideohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy valtion rahoitusohjelma. Vuosien 2026–2029 osalta suunnitelmaluonnos valmistellaan julkisen talouden suunnitelman asettamaan taloudelliseen raamiin, kuten laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä edellyttää.

Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunto on valmisteltu vastamaan lausuntopalvelussa esitettyihin kysymyksiin.

Valmistelija

Markus Erkkilä, suunnittelujohtaja, puh. 040 685 4045 ja Lauri Romppainen, maakuntainsinööri, puh. 040 685 4021

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus käy keskustelun lausunnosta valtakunnalliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelmaksi vuosille 2026-2037 sekä siihen liittyvästä ympäristöselostuksesta. Maakuntahallitus valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton viranhaltijat viimeistelemään lausunnon keskustelun mukaisesti.

Päätös

Liitteet

- Liite 13 Lausuntoluonnos valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2026-2037

8

Lausuntopyyntö työryhmämietinnöstä hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamiseksi

Mkh 10.02.2025

PPL/51/00.07.03/2025

Selostus asiasta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta.

Lakiesityksen tavoitteena on parantaa julkisten hankintojen tehokkuutta ja kustannussäästöjä sekä turvata laadukkaat julkiset palvelut. Hankintalakia uudistettaisiin edistämällä markkinakartoitusta ja hankinnan huolellista valmistelua. Ehdotuksessa esitetään myös sidosyksiköiden käytön rajoittamista hankintojen toteuttamisessa asettamalla sidosyksikön omistukselle vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus (10 prosenttia). Pyrkimyksenä on lisätä erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin tarjouskilpailuihin sekä parantaa hankintojen vastuullisuutta. Esitys pyrkii parantamaan myös hankintojen valvontaa.

Lausuntopalaute on muun ohella myös tärkeä osa varsinaisen hallituksen esityksen valmisteluun kuuluvaa vaikutusarviointia.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 11.3.2025 Lausuntopalvelu.fi:n kautta.

Valmistelija

Hallintojohtaja Toni Saranpää, p. 040 685 4052

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää antaa asiaan liitteenä olevan lausunnon.

Päätös

Liitteet

- Liite 14 Hankintalain uudistamista käsittelevän työryhmän mietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamiseksi
- Liite 15 Lausuntopyyntö työryhmämietinnöstä hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamiseksi
- Liite 16 Lausunto hankintalain muutoksesta

9

Pohjois-Pohjanmaan liiton toimintamalli CPMR:ssä

Mkh 10.02.2025

PPL/78/00.02.01/2025

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liitto on Perifeeristen merellisten alueiden konferenssin, CPMR, jäsen. Pohjois-Pohjanmaan liitolla täytyy olla nimetty edustaja CPMR:ssä, joka edustaa CPMR:n vuosikokouksissa liittoa, ja esimerkiksi antaa liiton äänen äänestyksissä.

Maakuntahallitus päätti 11.3.2024 Pohjois-Pohjanmaan liiton CPMR:n edustajan ja varaedustajan nimeämisestä. Pohjois-Pohjanmaan liiton edustaja CPMR:ssä on Sari Nurro ja varalla on Lauri Nikula. Pohjois-Pohjanmaan liiton edustaja edustaa maakunnanliittoa CPMR:n Suomen delegaation kokouksissa.

Pohjois-Pohjanmaan liiton edustaja toimii CPMR:n Suomen delegaation rotaation perusteella CPMR:n Itämeren komission hallituksen, Executive Committe, varajäsenenä toukokuusta 2024 lähtien. Tämän jälkeen liiton edustaja toimii hallituksen varsinaisena jäsenenä. Suomen delegaation rotaatio on kaksi vuotta.

CPMR:n Itämeren komissiolla on neljä työryhmää: Liikenne-, Meri-, Arktinen sekä Energia- ja ilmastotyöryhmät. Itämeren komission työ valmistellaan työryhmissä. Pohjois-Pohjanmaan liiton hallitus valitsi 21.2.2022 edustajat ja varaedustajat CPMR:n Itämeren komission työryhmiin. Jäsenyyskausi on vaalikausi. Työryhmät pitävät fyysisiä ja etäkokouksia. Fyysisiä kokouksia on arviolta kaksi vuodessa.

Merityöryhmän (Maritime Working Group) jäsen on maakuntahallituksen jäsen Sari Nurro (varajäsen Harri Karjalainen).

Liikennetyöryhmän (Transport Working Group) jäsen on maakuntavaltuuston vpj. Jouni Jussinniemi (varajäsen Kaarina Kailo).

Energia- ja ilmastotyöryhmän (Energy and Climate Working Group) jäsen 15.4.2024 asti oli maakuntahallituksen varajäsen Rami Rauhala (varajäsen Esa Aalto). Rami Rauhala pyysi eroa, ja 15.4.2024 alkaen varsinainen jäsen on hallituksen vpj. Esa Aalto, (varajäsen Miika Heikkilä).

CPMR:llä on yhteisiä kattojärjestön taseisia työryhmiä. Maakunnan liitto toimii CPMR:ssä sekä Itämeren komission tasolla että kattojärjestön tasolla. Pohjois-Pohjanmaan liitto ei ole nimennyt edustajia ja varaedustajia CPMR:n työryhmiin.

Pohjois-Pohjanmaan liiton osallistajat Itämeren komission vuosikokoukseen ja CPMR:n vuosikokoukseen on nimetty maakuntahallituksessa.

Liiton luottamushenkilöiden osalta noudatetaan liiton matkustusohjetta. Ohjeen mukaan luottamushenkilöiden matkat hyväksytään asianomaisessa luottamuselimestä ennen matkaa.

Säännöllisesti toistuvat matkat hyväksytään maakuntahallituksessa kertapäätöksellä koko toimikauden osalta. Toimikausi on maakuntahallituksen toimikausi. Maakuntahallitus on hyväksynyt 11.3.2024 CPMR:n Itämeren komission edustajien ja työryhmien jäsenten matkat toimikauden ajaksi.

Liiton toiminnasta CPMR:ssä ja liiton delegaation toiminnasta vastaa toimihenkilönä kansainvälisten asioiden päällikkö Hanna Honkamäkilä. Hän on avustava toimihenkilö liiton CPMR:n edustajalle ja valmistelee liiton kannat.

Liiton edustajat raportoivat osallistumisesta CPMR:n tilaisuuksiin kansainvälisten asioiden päällikölle, joka raportoi kaksi kertaa vuodessa kootusti maakuntahallitukselle.

Muut liiton avustavat virkamiehet ovat merityöryhmän ja liikennetyöryhmän osalta maakuntainsinööri Lauri Romppainen ja energia- ja ilmastotyöryhmän osalta erityisasiantuntija Ritva Isomäki.

Valmistelija

Kansainvälisten asioiden päällikkö Hanna Honkamäkilä, p. 040 685 4040

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi.

Päätös

10

Hankintapäätös, Rysän rakentaminen ja smolttien rysäpyynti Livojoella 2025 ja 2026

Mkh 10.02.2025

PPL/623/02.04.03/2024

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liitto kilpailutti ”Rysän rakentaminen ja smolttien rysäpyynti Livojoella 2025 ja 2026” toimenpiteen aikavälillä 19.12.2024–30.1.2025. Hankintailmoitus julkaistiin Hilma-järjestelmässä 19.12.2024.

Rysän rakentaminen ja smolttien rysäpyynti toteutetaan ostopalveluna. Tehtävään kuuluu smolttien pyyntiin soveltuvan rysän rakentaminen, smolttien pyynnin toteuttaminen Livojoella toukoheinäkuussa 2025 ja 2026, kalojen merkinnät ja saaliiden raportointi. Luonnonvarakeskus osallistuu tutkimukseen Livojoen rysäpyynnin suunnittelun, Haapakosken seurantavaiheen sekä tutkimuksen tulosten raportoinnin osalta.

Toimenpiteessä arvioidaan lohen ja meritaimenen vaelluspoikastuotantoa Livojoessa (lijoen sivujoki) koko joen kattavan rysäpyynnin ja vaelluspoikasten suunnitelmallisten merkintä-takaisinpyyntien avulla vuosina 2025–2026. Rysän pyydystettävyyden arviointia varten tehtäviä lohen ja meritaimenen vaelluspoikasten merkintöjä hyödynnetään lisäksi Haapakosken alasvaellusväylän toimivuuden selvittämisessä. Haapakosken alasvaellusväylällä seurataan, löytyykö kiinni saatujen smolttien joukosta Livojoella merkittyjä smoltteja. Hankinta on osa Lohi Lijokeen 2 -hanketta.

Tarjoukset tuli jättää 30.1.2025, klo 15 mennessä. Määräaikaan mennessä saapui yksi tarjous. Myöhästyneitä tarjouksia ei saapunut. Tarjouksen jätti Korpilaavu Oy. Tarjousten avaustilaisuudessa 31.1.2025 todettiin, että Korpilaavu Oy:n tulee 3.2.2025, klo 12 mennessä täsmentää tarjousta seuraavasti:

- Tarkennettava tarjouksessa toimitettuja referenssejä (sekä henkilökohtainen että yritysreferenssi) kaupallisen rysäpyynnin osalta vuosilta 2015–2024
- Tarkennettava tarjouksessa toimitettuja referenssejä (sekä henkilökohtainen että yritysreferenssi) rysän rakentamisen osalta vuosilta 2015–2024
- Osoitettava vähintään kaksi työhön osallistuvaa henkilöä (tarjouksessa ilmoitettu yksi henkilö)

Korpilaavu Oy:n täsmennys tarjoukseen saapui määräaikaan 3.2.2025, klo 12 mennessä. Tarjouksen tarkistustilaisuudessa 3.2.2025 todettiin, että Korpilaavu Oy:n tarjous täsmennyksineen vastaa tarjouspyynnössä esitettyjä vaatimuksia.

Korpilaavu Oy tarjoaa rysän rakentamisen ja smolttien rysäpyynnin Livojoella 2025 ja 2026 kokonaishintaan 67 500 e, alv 0 %. Lisätöiden tuntihinta on 50 e/h, alv 0 % sekä kilometrikorvaukset 0,7 e/km, alv 0 % (auto) ja 1,00 e/km, alv 0 % (auto + peräkärry).

Valmistelija

Projektipäällikkö Mirko Laakkonen, p. 040 685 4036

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää, että Pohjois-Pohjanmaan liitto valitsee ”Rysän rakentaminen ja smolttien rysäpyynti Livojoella 2025 ja 2026” toimenpiteen toteuttajaksi Korpilaavu Oy:n. Hankinnan kokonaishinta on 67 500 euroa, alv 0 %. Erikseen sovittavien lisätöiden tuntihinta on 50 e/h, alv 0 % sekä kilometrikorvaukset 0,7 e/km, alv 0 % (auto) ja 1,00 e/km, alv 0 % (auto + peräkärry). Hankinnasta laaditaan erillinen hankintasopimus. Hankinnan kustannukset kohdennetaan Lohi lijokeen 2 -hankkeelle.

Päätös

11

Elävien merilohien ja -taimenien pyydystäminen ja ylisiirto lijoella vuonna 2025

Mkh 10.02.2025

PPL/82/02.04.03/2025

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liitossa käynnissä olevan Lohi lijokeen 2 -hankkeen toimenpiteitä ovat mm. smolttien seurantatutkimus Livojoella/lijoen Haapakoskella, smolttien vedenalainen kameraseuranta Haapakoskella, smolttien alasvaellusreitien kehittäminen Haapakoskella, nousukalojen ja smolttien ylisiirrot, pienpoikasten istutusohjelman laadinta sekä pienpoikasten istutukset.

Nousukaloja pyydetään vuonna 2025 kahdella tavalla: rysillä Iijokisuun merialueella ja kalasydänkalatiellä Raasakan voimalaitoksella. Nousukalojen ylisiirroilla tuetaan jokeen leimautuneiden lohi- ja meritaimenkantojen syntymistä. Tämä hankinta koskee rysillä tapahtuvaa pyyntiä ja kalojen ylisiirtoa.

Tarjouskilpailu on ehdollinen: Hankinta toteutetaan vain, mikäli Voimalohi Oy on saanut lainvoimaisen ylisiirtoluvan 25.5.2025 mennessä ja valtuuttanut hankintayksikön (Pohjois-Pohjanmaan liitto) vastaamaan lijoen nousukalojen ylisiirroista vuonna 2025. Lisäksi hankinta toteutetaan vain, mikäli hankintayksikkö katsoo ylisiirtoluvan lupaehdot kohtuullisiksi toimenpiteen kustannusvaikutusten kannalta. Lopullinen kustannustaso määräytyy työstä aiheutuvien kiinteiden kustannusten, ylisiirrettyjen kalamäärien sekä Ruokavirastoon toimitettujen kalamäärien perusteella.

Kyseessä on kansallisen kynnyсарvon mahdollisesti ylittävä hankinta. Palveluntuottajan valintaa varten käynnistetään kilpailutus HILMA-järjestelmässä. Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus halvimman hinnan perusteella.

Tehtävään kuuluu mm.:

- Elävien, hyväkuntoisten lisääntymisikäisten merilohien ja -taimenien (enintään 300 kalaa, arvio: 240 kalaa ylisiirtoihin ja 60 kalaa näytekaloiksi) hankkiminen kalastajien avulla lijoen alaosalta ja terminaalialueelta vuonna 2025 touko–kesäkuun aikana siten, että naaraiden määrä on hieman suurempi kuin koiraiden. Tavoitteena on aloittaa ylisiirrot mahdollisimman aikaisin toukokuussa.
- Kalojen toimittamisesta sopiminen kalastajien kanssa ja kalastajien veneissään tarvitsemien elävien kalojen kuljetussäiliöiden, happipullojen ja säiliöiden hapetukseen liittyvien tarvikkeiden järjestäminen kalastajille.

- Näytekalojen toimittaminen Ruokaviraston kalatautitutkimuksiin ylisiirtoluvassa määritellyllä tavalla. Kalojen välivarastointi on lin Ranta-Kestilän emokala-allasalueella.
- Ruokavirastoon toimitettavien rasvaevällisten lohien päiden talteenotto ja kalojen otoliittien irrotus sekä suomunäytteen otto.
- Vuokrasopimuksen neuvottelemine ja tekemine Ranta-Kestilän kala-allasalueesta Etelä- ja Pohjois-lin jakokuntien kanssa, allasalueen päivystys sekä ylisiirrettävien kalojen vastaanotto, hoito ja hoitopäiväkirjan pito.
- Eläinlääkärin tarkastuskäyntien järjestäminen Ranta-Kestilän allasalueelle ennen kalojen lastaamista kuljetusauton säiliöihin.
- Kalojen kuljettaminen ammattitaitoisesti asianmukaisella elävien kalojen kuljetuskalustolla lijoelle ja Livojoelle. Kalojen vapautuspaikat ovat: Kipinän Vuormankosken yläosa (Iijoki), Kurenkoski (Iijoki), Yli-Kurki, Tipparinne (Iijoki), Vääräkoski (Livojoki) ja Rytinkikosket (Livojoki). Edellä mainittujen vapautuspaikkojen lisäksi meritaimenia voidaan erikseen sovittaessa ylisiirtää ja vapauttaa lijoen alajuoksulla sijaitsevaan Martimojokeen. Kalakuljetuksista on pidettävä päiväkirjaa (esim. istutuspöytäkirjalomake: pvm., kalalaji, kalan paino, sukupuoli, vapautuspaikka, kuljettaja, vastaanottaja).
- Raportointi. Ylisiirron loppuraportti, listaus Ranta-Kestilään ja Ruokavirastoon toimitetuista kaloista sekä ylisiirron kuljetus- ja vapautuspäiväkirjat tulee luovuttaa Pohjois-Pohjanmaan liitolle viimeistään 31.8.2025.

Valmistelija

Projektipäällikkö Mirko Laakkonen, p. 040 685 4036

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää, että Pohjois-Pohjanmaan liitto käynnistää ”Elävien merilohien ja -taimenien pyydystäminen ja ylisiirto lijoella 2025” -toimenpiteen hankinnan. Kilpailutus tehdään HILMA-järjestelmässä.

Päätös

12

Muutos maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanossa, Pohjois-Pohjanmaan liitto

Mkh 10.02.2025

PPL/81/00.00.07/2025

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liitto ehdottaa Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän varsinaiseksi jäseneksi Päivi Keisasen tilalle Saija Tikkasta.

Päivi Keisanen siirtyy Pohjois-Pohjanmaan liitosta Oulaisten kaupunginjohtajaksi.

Valmistelija

Aluekehityspäällikkö Heikki Ojala p. 0504333951

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus nimeää Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän varsinaiseksi jäseneksi Päivi Keisasen tilalle Saija Tikkasen.

Päätös

13

Muutos maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanossa, STTK:n edustajat

Mkh 10.02.2025

PPL/60/00.00.07/2025

Selostus asiasta

STTK ehdottaa Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän varsinaiseksi jäseneksi Janne Rönkkömäkeä ja varajäseneksi Ulla Tynkkystä.

He korvaavat varsinaisen jäsenen Jaana Siikaluoma-Lehtosaaren ja varajäsenen Janne Lindströmin.

Valmistelija

Aluekehityspäällikkö Heikki Ojala p. 0504333951

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus nimeää Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän jäseneksi STTK:n edustajat Janne Rönkkömäen ja varajäseneksi Ulla Tynkkysen.

Päätös

14

Muutos maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanossa, SAK:n varaedustaja

Mkh 10.02.2025

PPL/77/00.00.07/2025

Selostus asiasta

SAK ry ehdottaa Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän varajäseneksi Henna-Kaisa Turpeista.

Valmistelija

Aluekehityspäällikkö Heikki Ojala p. 0504333951

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus nimeää Henna-Kaisa Turpeisen Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän varajäseneksi.

Päätös

15

Tiedoksiantoasiat

Mkh 10.02.2025

Selostus asiasta

- EU:n rahoituskehysten 2028-2034 suuntaviivat

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään asiat tiedoksi.

Päätös

16

Viranhaltijapäätökset ajalta 11.12.2024-3.2.2025

Mkh 10.02.2025

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton viranhaltijat ovat tehneet hallintosäännön ja maakuntahallituksen päätösvallan delegoinnin (mkh 21.2.2022 § 23, mkh 10.06.2024 § 112) perusteella oheiset toimeenpanopäätökset.

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi. Maakuntahallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta.

Päätös

Oheismateriaali

Hankintapäätös, Haapakosken alasvaellusväylän käyttö ja smolttien ylisiirto 2025

Arkistoharjoittelijoiden valinta

Edustajan nimeäminen Ylivieska-Kokkola-Seinäjoki -liikenneselvityksen ohjausryhmään

Edustajan nimeäminen Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen yhteistyöryhmään kaudelle 2025–2026

Käyttösuunnitelman hyväksyminen vuodelle 2025

Hankintapäätös, Vedenalaisen kameraseurannan toteuttaminen lijoen Haapakosken smolttien alasvaellusväylässä 2025

Työvapaa, Keisanen Päivi

Pohjois-Pohjanmaan tulevaisuuden suuntaviivat hankkeen asettamis päätös

AKKE hallinnointi 2023-2024 (2025) 78/04.05.01/2023

Edustajan nimeäminen Oulangan kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnittelun yhteistyöryhmään

Löytöretki taiteeseen - Ympäristötaiteella elinvoimaa Oulujokilaaksoon, 503/2022

Hankintapäätös HEMAASU

Tukipäätös: Työllisyyden ekosysteemiyhteistyön kehittäminen

Kunnittainen toimipaikkatilasto -tietokannan käyttöoikeuden hankinta

Yhteistyösopimus 2025 Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry ja Pohjois-Pohjanmaan liitto

Maksu- ja luottokortin hakeminen ja luovuttaminen Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntahallituksen puheenjohtaja Lauri Nikulalle

Terveys- ja hyvinvointiteknologia Kuopion ekosysteemisopimuksessa -hankkeen jatkotoimenpide päätös

EUSBSR Policy Area Tourism Assistance, Interreg Itämeri-strategian matkailun politiikka-alueen koordinaatiotehtävä, toimintavuodet 2025-2026 - hankkeen omarahoitus päätös kehittämisrahastosta

Pohjois-Pohjanmaan TE2024 -hanke, 277/2022

Pohjois-Pohjanmaan liiton osallistuminen Oulun seudun liikennemallityöryhmään 2025

Hankintapäätös: Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe maakuntakaavan julkisen ehdotuksen uudelleen nähtäville asetettavan kaavaratkaisun vaikutukset Natura 2000-verkoston suojeluperusteisiin sekä suojelualueverkostoon

Pohjois-Pohjanmaan matkailufoorumien 2024 järjestäminen

Kertapalkkio lisätehtävästä, Jarkko Kärkimaa

Kertapalkkio ammattitaitoa lisäävästä koulutuksesta, Päivi Keisanen

17

Toimiston antamat lausunnot 11.12.2024-3.2.2025

Mkh 10.02.2025

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton toimisto on antanut oheiset lausunnot.

Lausunto Valtioneuvoston kanslialle Pohjoisen Suomen ohjelmaluonnoksesta (Valtioneuvoston kanslian lausuntopyyntö (VN/2646/2024) 13.11.2024)

Lausunto Väylävirastolle tasoristeysturvallisuuden parantamisesta välillä Takaluoma-Piltonen, ratasuunnitelma (Väyläviraston lausuntopyyntö (VÄYLÄ/666/04.01.01/2023) 21.11.2024)

Lausunto Raahen kaupungille Raahen Vanhan kaupungin asemakaavaluonnoksesta (Akm 242) (Raahen kaupungin lausuntopyyntö 22.11.2024)

Lausunto Sievin kunnalle Sievin Malakakankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston osayleiskaavan ehdotuksesta (Sievin kunnan lausuntopyyntö (SIE/32/10.02.02.00/2023) 13.11.2024)

Lausunto Ylivieskan kaupungille Ylivieskan Vasaman tuulivoimapuiston osayleiskaavan osa-alueen 2 kaavaehdotuksesta (Ylivieskan kaupungin lausuntopyyntö 6.11.2024)

Lausunto Sievin kunnan rakennustarkastukselle suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta aurinkovoimalalle Sievin Jokisalons alueelle (Sievin kunnan rakennustarkastuksen lausuntopyyntö 27.11.2024)

Lausunto Keski-Suomen ELY-keskukselle Uusimon tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (Pihtipudas) (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausuntopyyntö (KESELY/653/2022) 23.10.2024)

Lausunto Alavieskan kunnalle Alavieskan Verkasalon tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotuksesta (Alavieskan kunnan lausuntopyyntö 19.11.2024)

Lausunto Keski-Suomen ELY-keskukselle Leppäkankaan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (Pihtipudas) (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausuntopyyntö (KESELY/2421/2021) 30.10.2024)

Lausunto Haapaveden kaupungille Haapaveden Koivulannevan tuulivoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (Haapaveden kaupungin lausuntopyyntö 20.11.2024)

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Koivulannevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Haapavesi (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö (POPELY/2897/2024) 28.11.2024)

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Haaponevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Haapavesi (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö (POPELY/822/2024) 20.11.2024)

Lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (Ympäristöministeriön lausuntopyyntö (VN/15371/2024) 14.11.2024)

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Joutensuon tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ja sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Pudasjärvi, Puolanka ja Utajärvi (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö (POPELY/701/2024) 27.11.2024)

Lausunto Pudasjärven kaupungille Pudasjärven Joutensuon tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (Pudasjärven kaupungin lausuntopyyntö 15.10.2024)

Suunnittelun aikainen lausunto Ramboll Oy:lle Mt7702 jalankulku- ja pyörätie välillä Laurilantie - Rinnetie, Pyhäjärvi tiesuunnitelmasta (Ramboll Oy:n lausuntopyyntö 8.1.2025)

Lausunto Väylävirastolle tasoristeysturvallisuuden parantaminen välillä Akola-Suppilo - Makkarakankaan metsätie, li ratasuunnitelmasta (Väyläviraston lausuntopyyntö (VÄYLÄ/665/04.01.01/2023)

Suunnittelun aikainen lausunto Destia Oy:lle Vt 22 jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Laitasaari - Kärnä, Muhos, tiesuunnitelmasta (Destia Oy:n lausuntopyyntö 14.1.2025)

Lausunto Väylävirastolle Liminka-Oulu kaksoisraide ratasuunnitelmasta (Väyläviraston lausuntopyyntö 16.12.2024)

Lausunto Väylävirastolle ratasuunnitelmasta Oulun henkilöratapiha, Oulu (Väyläviraston lausuntopyyntö 18.12.2024)

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Mt787 (Pohjapuolentie) ja mt7770 (Jokiniitentie) jalankulku- ja pyörätie välillä Pohjapuolentie - Someronkyläntie, Alavieska, tiesuunnitelmasta (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö (POPELY/13222024)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään toimiston antamat lausunnot tiedoksi.

Päätös

18

Kokouksen päättäminen

Mkh 10.02.2025

Maakuntajohtajan esitys

Päätetään kokous.

Päätös